Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NAM THỨ MƯỜI BỐN — SỐ THỨ 2704 — MỖI SỐ 0$02 — NGÀY THỨ NĂM 25 MARS 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

PAYEMENT

	Hanoi	Hors de Hanoi	Indochine	Etranger	Nouveau
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	12 $ 00
Các lăng xã	»	6.00	8.00	9.00	»
Các công sở	»	6.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: P. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 Agnes au centimètre de hauteur, sur 0 m 035 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le cm/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Sách vở cho con trẻ đọc nên cẩn thận

Cái thảm-kịch xảy ra ở Hồ Hoàn-kiếm mới đây, bà con ta ai cũng đều biết: cứ như lời người ta nói, thì nguyên nhân cái thảm kịch ấy, có lẽ tại các cô ham đọc tiểu-thuyết, mới sinh ra cái ảo-tưởng hão-huyền, đến nỗi tủi phận giận duyên mà làm liều làm bậy. Câu chuyện thực hư thế nào thì không dám biết; nhưng ta cũng nên bàn qua về tiểu-thuyết, trước là kính cáo những nhà có học-thức, tự nhận lấy cái trách-nhiệm trước thuật đời nay, sau là xin các cha, anh phải lưu ý kiểm xét đến những sách vở của con em đọc.

Nước ta bây giờ đương bắt đầu vào cái thời kỳ tiến-hóa, nhờ được quốc-ngữ là một thứ chữ rất giản tiện dễ học, số người biết đọc biết viết cứ một ngày một [illegible] quốc-ngữ đã gần thành một thứ chữ phổ-thông cho khắp cả các hạng người trong nước. Việc cần thiết bây giờ là cốt mong rằng số sách mới xuất hiện ngày một nhiều thêm, số người đọc sách cũng ngày một nhiều thêm, thì cái tư-tưởng người truyền bá đi mới được rộng, cái thông-thường trí-thức mở-mang mới được mau. Những người có học-thức, có tư-tưởng, có nhiệt-thành, muốn mở mang trí-não cho dân, để mưu cuộc tiến-hóa cho nước, đều đua nhau về nghề trước-thuật. Trước thư lập ngôn để lưu danh bất hủ, vẫn là một việc quí báu từ đời xưa, mà ở xã-hội ta bây giờ, nhân hội mới mở mang, dân-trí hãy còn mở tối, thì việc trước-thuật lại càng thêm quí báu bội phần. Nhưng các nhà trước-thuật của ta xưa kia phần nhiều là có học thức cao rộng, mới làm ra sách để phát minh chân-lý và truyền bá cái tư-tưởng của mình cho người đời sau, hoặc là vì có tài văn-chương lại nhân bất đắc chí với đời, cũng mượn nghề trước-thuật để ngụ cái ý chê bai thói đời, và tỏ cái lòng ưu uất của mình. Cái mục-đích làm sách như thế, cho nên lắm bộ truyền đã thành thảo, mà còn dấu để đời sau mới xuất hiện. Bây giờ thì thời thế có thay đổi mà công việc trước thuật cũng có khác xưa; nhờ được chữ quốc-ngữ đã phổ-thông, người trong nước đương ham đọc sách, lại nhờ được cách in cách bán cũng dễ, sách làm xong đã mong truyền bá được ngay. Lẽ thường như thế, những lý-thuyết cao xa, thì những người ít học, phần nhiều không hiểu được, những ngôn-luận chính-đại, thì thường trái với cái lòng ham thích chung của người ta, vậy sách chuyện ký mà cứ toàn là chép việc trung hiếu tiết liệt, sách nghị luận mà cứ giảng cạo đức, thuyết nhân nghĩa, tất ai cũng cho là hủ lậu viển vông mà ít người muốn mua muốn đọc; chỉ những chuyện gì giảng hoa liệu thì ai cũng ưa đọc ưa xem, lại thêm có những chuyện cảnh-ngộ khốn nạn, duyên phận dở-dang, càng dễ súc động mối thương tâm, mà khiến cho người đọc người xem phải ham mê mải miết. Sách xuất bản bây giờ mà được nhiều người hoan nghênh, trôi chảy được mau, thì phần nhiều là chuyện ái-tình cùng là chuyện sầu khổ bi thảm cả.

Những người học-thức cũng chẳng lấy gì làm rộng, tư-tưởng cũng chẳng lấy gì làm cao, cũng chẳng nghĩ gì đến việc mở trí cho dân, cũng chẳng cần gì đến cuộc tiến-hóa trong nước, chẳng qua chỉ muốn [illegible] quốc-văn đương thịnh hành, người mình đương ham đọc sách quốc-ngữ, mới đua nhau dịch đua nhau làm, mượn cái danh trước-thuật để cầu mối lợi riêng cho mình. Tuy cũng có những người thật có học-thức rộng tư-tưởng cao, lại có tài văn-chương, muốn mượn sách vở để làm bài thuốc mở não đục hồn cho người trong nước, thì những sách trước thuật của các nhà ấy, hoặc là sách soạn, hoặc là sách dịch, tất cũng biết lựa chọn kỹ-càng, tất tìm những chuyện có lợi ích cho thế đạo nhân tâm, có quan-hệ về đường đức-dục trí-dục; nhưng nếu sách làm ra mà rặt là chuyện trung hiếu tiết liệt, giảng đạo đức thuyết nhân nghĩa, nói rặt là lời ngay lẽ thẳng, thì người ta thế tất phải sinh chán mà không muốn đọc muốn nghe nữa. Thế thì sách tuy có hay, mà số người đọc ít, số sách tiêu-thụ không được nhiều, thì tư-tưởng truyền bá đi không được rộng, còn mong gì có phần bổ ích cho quốc-nhân, ấy vì thế mà những nhà chân chính trước thuật, tuy không có lòng ham lợi, có chí theo thời, nhưng muốn cho người đọc cho nhiều, sách bán cho chạy, tư-tưởng của mình truyền bá được rộng, cực chẳng đã cũng phải chiều theo cái lòng ham thích của người đời, cũng phải mượn cái đầu bài ấy. Hiện nay sách quốc-ngữ xuất bản mỗi ngày mỗi nhiều, trên các tờ báo hàng ngày không mấy tuần lễ không có mục giới-thiệu sách mới, ở các hàng thư sách mới nhan nhản bầy cùng thật nhiều, mà xét ra thì phần nhiều là sách nói về ái-tình, cũng là chuyện sầu khổ bi thảm. Những loài sách ấy thật không có chút công hiệu gì về đường dụ hỗn mở não, hay là mở mang cái thông-thường trí-thức cho quốc-nhân, mà lại khiến cho người học-vấn còn non, lịch duyệt còn ít, chí ý chưa định, thường hay sinh nhiều cái ảo tưởng mà tư-tưởng mới sai lầm đi. Những sách ấy bán càng chạy, người đọc càng nhiều, thì lại thêm hại cho xã-hội.

(Còn nữa)

H. T. B.

Việc Trung-hoa

Ngày 19 Mars 1926

Cuộc hòa của quân Phụng-thiên và Quốc dân-quân không thành

Đoàn-kỳ-Thụy hết sức đứng chủ-trương cuộc hòa của quân Phụng-thiên và Quốc dân-quân, nhưng nay quân Phụng-thiên lại yêu cầu rằng phải trừng trị người thủ lĩnh đảng cộng-sản, cốt làm chỉ về Phùng-ngọc-Tường, như vậy thì cuộc hòa không sao thành được.

Quân Ngô bội-Phu sắp vào đánh Bảo-định

Đạo quân đi đánh Bảo-kinh của Ngô-bội-Phu đã họp cùng đội quân Sơn-tây sắp kéo lên Bảo-định phủ.

Ý Ngô nóng muốn vào đánh Bảo-kinh để đuổi Đoàn và tha Tào Côn ra. Cuộc rối Pơ-lê sẽ ứng phó ra thế nào.

Các công sứ trú tại ngoại quốc đòi lương

Các công sứ trú tại các nước Âu Mỹ đều gửi điện-tín khẩn cấp về chính-phủ Bắc-kinh xin lấy lương gửi cho, vì mấy tháng nay không có. Nếu không thì sẽ bỏ chức về nước cả.

Việc này làm cho quốc-dân cũng tức lắm, vì trong nước cứ tranh-chiến nhau mãi, mỗ tháng chi phí mất bao nhiêu lương thực, làm cho tài-chính trong nước quẫn bách, đến nỗi [illegible] không có nước nào không có lương, phải xin bỏ về làm nhục cho quốc thể.

Việc tặng Tôn-Văn

Linh-cữu Tôn-Văn hãy lưu còn quàn tạm ở Nam kinh, hiện lăng tẩm Tôn-Văn đã tu-tạo xong, nhưng hai phái tả hữu vì dân-đảng lại tranh nhau chủ-trương, nên chưa cất hành lễ tặng được. Vì vậy các nhân sĩ phải yêu-cầu với chính-phủ Quảng-đông đề định cho.

Giặc cướp ở Quảng-đông hoành hành quá

Hiện giặc cướp ở Quảng-đông hoành hành quá, có nhiều đảng rất mạnh, không những quấy rối dân gian, lại quấy rối cả chính-phủ nữa. Một bọn cướp có hàt có một vật yếu nhân của bên chính phủ là Cau-trác-Vân. bắt chuộc mua 4 vạn đồng, chính-phủ phải điều-đình mãi chúng mới chịu thuộc hai vạn đồng.

(Dịch báo Tân)

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 22 Mars 1926

Việc nước Pháp

Báo *Matin* có bàn nên mộ một số công trái mới, lợi tức là 2 /., miễn lệ thuế, những bách nhân dân phải tây lựa mà cho vay, để lấy tiền hoàn các trái khoản hiện thời của nước Pháp. Mộ số công-trái mới ấy thì mỗi năm tiết kiệm được 8 nghìn triệu, và có tiền bỏ vào một quỹ riêng tự trị hoàn trái, mà có thể hoàn cả các trái khoản ngoại quốc nữa.

Tại Mét bọn người làm hỏa xa, vì đảng cộng-sản, trái lệnh nghiêm cấm, cứ đặt cuộc biểu tình. Họ ném gạch vào quân lính đến dẹp họ. Trong số người biểu tình có tới 60 /. người ngoại quốc.

Tại Lille, hoàng-hậu nước Bỷ có đến chủ tọa một buổi trọng thể tại nhà đại học Công chẳng hoàn nghênh hoàng-hậu. M. Lamoureux đáng hoàng-hậu một bức bội tinh *Renaissance Française*

Việc nước Anh

Tòa nội-các đã xét bài tuyên-cáo về việc đối Văn quốc của M. Chamberlain sẽ đọc ở hạ nghị-viện ngày mai.

Việc nước Đức

Tại Cologne, ngày hôm chủ-nhật có làm lễ kỷ-niệm sáu trú binh rút khỏi miền thứ nhất ở Rhénanie. Quan tổng-thống Hindenburg diễn-thuyết có nói cải trích-lục của nước Đức ngày nay chưa xong.

Các đảng tân-thành cho hòa nói các có độ trình một kế hoạch mới chuẩn cải chính sách ngoại-giao của tòa nội-các. Xem chừng đại-đa số có đồng xã hội nữa, cũng mong khoản ấy.

Báo *Montay Marsen* đăng tin rằng 12 triệu người ký một là đơn của đảng xã-hội, và đảng cộng-sản xin đặt một cuộc chúng dân đầu phiếu hỏi ý-kiến về việc tịch-biên tài sản của các cựu hoàng-gia nước Đức.

Việc nước Nga

Báo *New York Herald* có nói M. Zinoviev có đặt một chương-trình để [illegible] Hoa kỳ, và là lệ là cho sắp đại hội đồng quốc-tế thứ ba phải vận-động với học sinh, thợ-thuyền và quân lính.

Việc nước Hoa kỳ

Việc bán cao-su rất là phát-đạt. Nhiều người mua, nên giá cao lắm.

Trái khoán của nước Ý đã mở xong.

(Indopacifi)

Việc Ấn-độ

Nhà đại văn hào Ấn-độ Habindranath Tagor bị đau. Bệnh tình rất là nguy nập.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI — Xin quý báo làm ơn giải đáp cho tôi việc sau này:

Nguyên tôi có mượn một người làm công ở tỉnh H... mỗi tháng là 7 $ 50. Tên ấy mới làm được một tháng vay của tôi 17 $ 66 thế là còn lại của tôi mất 5 $ 16, rồi ông ấy lại đi làm cho hãng khác ở tỉnh K.. chớ không làm cho tôi nữa, mà tôi tại cần người làm. Nay tôi muốn thưa tên ấy thì thưa ở đâu? tôi với tên ấy khác tỉnh, có thể thưa ở tòa-án sơ cấp tại tôi ở được không? hay phải thưa ở hạt tên ấy ở? mà tôi còn giữ được thẻ của tên ấy, và tôi muốn đòi số tiền ấy thì quan tòa có bắt tên ấy giả tôi không?

LỜI ĐÁP. — Phải thưa tại tòa án đệ nhị cấp tỉnh người ấy ở và thưa vào điều 275 luật hình Bắc-kỳ như sau này:

« Người nào đã kết hợp-đồng, tự nguyện nhận lĩnh công dịch của người đã lĩnh trước đồ mặc, đồ dùng, vật ăn, hóa hạng, nông công khí cụ và súc vật, đã làm cái danh ngĩa tiền công lại không yước thực hành mà không đồ vật đã lĩnh trước, thì cũng phải chịu tỉnh phạt định ở điều 275 ».

Điều 275 thì phạt giam từ 2 tháng đến 2 năm và phạt hạ từ 50 đến 500 đồng.

Ph. h. L.

LỜI ĐÀN BÀ

Thượng lưu giả với thượng lưu thật

Xã-hội nào cũng có ba hạng người, thượng lưu trung lưu, và hạ lưu, dân ông như thế, dân bà cũng vậy. Kẻ nào có đức hạnh trí thức là kẻ thượng lưu, kẻ nào đức hạnh học thức sàng sàng là trung lưu, kẻ nào học hành không có, là hạ-lưu, nhưng trong ba hạng ấy lại có hạng giầu sang, hạng giầu sang tiêm thường hạng nghèo hèn, bởi vậy nên người đời phân biệt ra thế thời nên chia đường tỉnh thần hình thực cho rõ ràng, kẻo nữa hạ lưu lại mang cái tiếng thượng lưu, mà trung lưu trở làm vai hạ-lưu, ít ai phân đoán tỉ, nên rất mất cả lộn ngọc châu, việc đời rối như vậy tơ, cần có nhau mới chẳng tan giờ giải quyết xong, vì lẽ con mắt thế tình mà nói, thời bao nhiêu người tôn dụng tốt hình, cao quyền cao chức tiền của thế lực sẵn sàng là thượng lưu, những người ấy thường ngày chiếm đăng một phần độc quyền trong xã hội, cho nên theo đà xu-hướng tiền có tư-lợi cả, thành ra tầng bậc nhau lên, đó là thượng lưu về phần hình thức, thực là thượng lưu giả, còn về phần tinh thần, thời không hạng ấy chỉ tiêu sai cắt là hạ ở thôn giã quê mùa, miễn cái tinh thần hồn thực, thực có ảnh hưởng [illegible] mến-sên, biết tích chung công, thương yêu nòi giống, hành vực lợi quyền cho nhau khi cứu nàn giúp yếu, khi chia ngọt sẻ bùi cho nhau, tận tâm với nghĩa vụ, thấy chung theo đuổi một mục đích, chẳng vì danh lợi cám dỗ thay đổi lòng dạ đặng, như thế là thượng lưu thật, vì có cái tinh thần mới mong tư tưởng sâu xa, chớ như hình thức chẳng qua như mang cái lốt đóng vai trò ra giữa sân khấu mắt mọi nhảy nhót, cho người ta xem một buổi, qua khỏi lớp tuồng đó chẳng còn ăn thua gì, mà chỉ để cái di hại cho xã-hội nhân-quần mai mỉa đáng biên thay, ở nước ta khu ấn với ai đã muốn làm thượng lưu, thời phải có cái tinh thần sáng suốt, chớ ham trọng cái hình thức trau chuốt bề ngoài, mà ruột gan không có, thời sau gọi là thượng lưu đặng, người nào cũng có thể làm bậc thượng lưu đặng, mà người nào cũng trở làm hạ lưu đặng, chỉ vì lòng người tạo ra thượng lưu, hạ lưu đó mà thôi. Kinh Phật dạy rằng « Tri-kiến-đường địa-ngục tại trước con mắt có phải xa-xôi đâu »; mình làm đầu tự lấy, tập hay làm điều dở gặp dỡ, cứ tây theo cái tạo nghiệp của mình mà được cái kết quả.

Đạm phương nữ-sĩ.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	19 độ
15 giờ	21 độ

Giá thóc gạo:

Gạo trắng nhất một tạ	11 $ 25
nhì,	10 50
ba,	9 50
Thóc hạng nhất,	5 60
Ấp ngô	6 60

Giá bạc. Kể từ ngày 24 Mars 1926 giá bạc ở kho Nhà-nước định là 1 $ 35

Thị giá quốc trái.

Ngày 23 Mars 1926

3 /.	hoàn dần		62 f. 75
3 1/2 /.	hoàn dần		85 f. 95
4 /.	vĩnh viễn	1917	46 f. 25
4 /.	»	1918	46 f. 50
6 /.	»	1920	63 f. 90
5 /.	hoàn dần	1920	74 f. 97
4 /.		1925	91 f. 00
3 /.	vĩnh viễn		47 f. 65
5 /.		1915-1916	56 f. 80

Tin tàu. — Tàu *Tonkin* đến ngày 27 mars hồi 10 giờ sáng ở Haïphong sẽ chạy đi Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haïphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 26 mars.

Hội-đồng chính-phủ. — Sáng hôm nay, 24 mars, ban thường trực của hội-đồng chính-phủ đã họp hàn tại phủ Toàn-quyền, trong các vấn-đề hội-đồng đem ra xét, nên kể sau vấn-đề sau này:

Bản dự-định tính số tiền 950.000 đồng ở kho trả-bị Bắc-kỳ.

Bản dự-định trích ở kho trả bị Bắc-kỳ 15 số tiền 60 000 đồng để làm các công việc cần kíp ở con đường thuộc địa số 5 từ đường Hanoi đi Haïphong.

Bản dự-định sửa lại khoản tiền lương bổng của các viên-chức bản-xứ ở các thành-phố Saigon, Cholon, Hanoi, Haïphong và Pnom Penh:

Bản dự định mở một số chi-tiêu phụ là 63 550 đồng thuộc vào số chi thu Đông-pháp năm 1925;

Bản dự-định đặt lệ thuế cho các người thuộc địa hay bảo-hộ của Pháp không phải người quản ở Đông-pháp.

Bản dự định sửa lại điều thứ 2 nghị-định ngày 17 octobre 1921 về việc tuyển xe cô ở Quảng-châu-loan;

Việc gì mua của khí-cụ đang vào việc làm các đường thứ nhất, Vinh-Tào-lập tại con đường hỏa xa Vinh-Đông-pháp;

Bản dự-định mua 350.000 bao cát và 8300 kilos dây cói cho sở làm muối vân vân.

Bà Phước Antoine được thăng từ đẳng Bắc đẩu bội-tinh. Nữ-sĩ dân Ma-toanh mà có ơ cải Bắc-kỳ ai là chẳng biết tiếng, chẳng kính-phục bà Vaclerem mà xưa nay ta vẫn gọi là bà Phước Antoine đã 37 năm nay đem thân hi sinh cho những người nghèo khổ cùng những người ốm đi tật bất luận là Tây hay Nam. (Ta không dam gọi bà là cụ, vì cái tiếng cụ ngày nay đã quá rẻ mất rồi). Trong bầy nhiêu năm trời, bà luôn luôn ở quanh mình những người mắc bệnh lây, như bệnh ung-độc, bệnh phong, bệnh dịch hạch; bởi vậy mà bà cũng mắc bệnh kể không sao chữa được, khiến cho bà tuyệt đường hy-vọng được trông thấy trời Tây.

Năm 1923, ông Albert Sarraut đã tặng cho bà được thưởng độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh (Chevalier de la Légion d'honneur) Nay ông Alexandre Varenne lại tặng quan Thượng-thọ thuộc-địa xin quan Giám-quốc cho bà được thăng lên từ hạng (Officier de la Légion d'Honneur)

Ngày hôm qua 23 mars, tiệc được ở dưới tán của ông Léon Perrier là quan Thượng-thọ Thuộc địa thì quan Toàn quyền cùng với quan Tuần-vũ Bắc-kỳ và quan Y-chính giám-đốc liền xuống bệnh viện đường Trần-hà-lập là nơi bà Phước Antoine đang nằm bệnh cùng với hàng trăm người bệnh khác của bà cứu chữa.

Trong buổi gặn bội-tinh ngày hôm qua rất giản dị, nhưng cảm động nhường bao, quan Toàn-quyền có thì lễ hôn bà Phước Antoine rồi đưa tặng bà cái huy chương mới. Bà có nhắc rằng bà nguyên quán tại quận Payde Dôme, nay được người động quận gắn bội-tinh cho thì lấy làm hoan hỉ khôn xiết.

Ta xin có lời kính mừng bà và chắc rằng độc-giả bất luận là thuộc về tôn giáo nào cũng đồng thanh mừng bà, vì cái bội-tinh của bà được thưởng đây mới thật là xứng đáng không còn ai dam ngờ là vì chạy chọt hay vì những cách kia khác mà được nữa.

Phòng thương mại Hanoi. — Như lời trong báo đã nói trước, chiều tối hôm vừa rồi, hồi 5 giờ, quan Thống-sứ Robin đã đến dự tiệc trà bàn cải của hội-đồng trị-sự phòng thương-mại Hanoi, có quan chánh văn-phòng

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng cha. Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

De'alle cùng đi với ngài. Sau khi giới thiệu các hội-viên trong phòng Thương-mại cùng quan Thống-sứ rồi thì M. Ducamp có đọc mấy lời chúc mừng quan Thống-sứ. Kế đến M. Anziani là người niên cao nhất trong các hội-viên phòng Thương-mại đọc một bài diễn-văn, có nhắc đến việc sửa sang lại sảng buổi-báu ở Hà-nội và việc phòng Thương-mại được cử đại biểu dự hội-đồng định tổ thuế môn-bài văn vân, là những điều sở-nguyện rất thiết tha của các hội-viên cũ mới, của phòng Thương-mại.

Xong rồi đến việc bỏ phiếu bầu lời trị-sự mới, thì kết quả như sau này:

M. Ducamp 13 phiếu được bầu làm hội-trưởng; M Demolle bầu lần thứ hai được 10 phiếu làm phó hội-trưởng; M. V. Demange được 10 phiếu làm thư-ký; M. S. Anziani được 10 phiếu làm thủ-quỹ.

Bầu cử xong, ông hội-trưởng Ducamp tỏ lời cảm ơn quan Thống-sứ đã đến chủ tọa cuộc bầu cử hội đồng trị sự mới của phòng Thương-mại.

Quan Thống-sứ có trả lời rằng phòng Thương mại có thể trông cậy ở ngài và dặn ông hội trưởng nếu khi nào có việc gì cần thì cứ lại đó hiến ngài hơn rằng việt thư cho ngài.

Khi quan Thống-sứ ra về, thì các ông hội-viên phòng Thương mại còn ở lại bàn các vấn-đề trong chương trình hôm ấy.

Chức công-sứ Hưng-yên. — M. Servoz, quan cai-trị hạng nhất, tại phủ Thống-sứ, nay bổ đi công-sứ Hưng-yên, thay M. Pergeret về Pháp nghỉ.

Kỳ thi chức phó cai-trị. — Kỳ thi chức phó cai-trị ngày hôm qua có những bài này:

Principes de la législation coloniale et actes des différentes autorités qui exercent le pouvoir législatif pour les colonies.

Banque — Fonction des banques — Emission des billets — Différence entre le billet de banque et le papier monnaie — Principales opérations de Banque.

Régime douanier colonial.

M. Echinard, quan cai-trị hạng ba, nay cử làm chánh hội-đồng coi thi chức phó cai-trị hạng ba, vào ngày 23, 24, 25, và 26 Mars 1926, thay quan cai-trị Vayrac vì bận việc.

Bệnh tình ông Phan-chu-Trinh. Bản báo lại vừa tiếp được tin ở Saigon gửi ra báo rằng bệnh tình ông Phan-chuTrinh trầm trọng lắm khó cơ bình phục được.

TRAU DỒI NHAN-SẮC

53, Phố Jules-Ferry, 53. — HANOI

Nắn mặt bằng điện.
Nắn mặt bằng tay.
Sửa da.
Tẩy nốt châm-hương.
Sửa gọt bàn chân, bàn tay.
Các thứ kem làm cho trắng mầu da.
5.582

Hoa Đào Trước Gió

(NẠN-TRUNG TÌNH NỮ-LANG)

(Nghĩa-hiệp tiểu-thuyết)

Sách đầy non 300 trang. Giá bán 0 $ 65. Cước phí 0 $ 20. Mua buôn trừ 15 phần. Thư và Mandat xin gởi cho:

M. BÙI-XUÂN-HỌC

Trang-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

5.556

Việc hai người Tây đón điền ở Tuyên-quang bắn chết người rồi lại đánh gãy răng và đem chôn trộm ba lần. — Cái việc thê-thảm kỳ-dâu dưới thế nào, độc giả xem số báo ra ngày thứ bai và thứ ba vừa rồi tất đã biết, vậy chẳng cần thuật lại nữa. Nay chỉ đăng cái án mà Tòa án đại hình đã kết tội hôm qua lúc gần 7 giờ như sau này:

Albert Jean là kẻ thủ phạm lấy súng bắn Hà-văn-Tuyên, phải 5 năm tội đồ, và Albert Paul là bồ đề, sai đem vài xác người ấy thi phải 2 tháng tù án treo. Hai bồ con phải liền đới với nhau đền cho gia-quyến người bị hại số tiền bồi thường là 800 đồng.

Còn lũ Lục-văn-Thuần, tức Thân tức Trẻ -Vồ, Lục-văn-Chân tức Xẻ-Trinh là bọn đem vùi xác Hà-văn-Tuyên lần thứ nhất, lũ Lý-văn-Thái, Lý-văn-Phu. Mưu-văn-Minh là bọn bỏ xác lên vài đi chỗ khác, hai lần nữa thì đều được trắng án, vì xét là bị chủ bắt làm sự đó ấy.

* * *

Về việc ấy trong báo *France Indochine* số ngày 23 mars có bình phẩm mấy câu đại khái như sau này cũng nên đọc lắm.

«Ở trong một cái đồn điền của con vật về lắm mới kiếm được mà lại ở vào một xứ kỳ khôn, lẫn với lũ dân bảo rằng dụng làm phần không thì có lẽ, chứng chưa có gì làm vì hình xảo, song thật nhà nhiều rằng vẫn có cái tình hay trộm cắp, thì con nhà đồn điền ấy tất có hiểm phải một cái tâm tính không phải là tâm tính của những người sắp xử cái án (là nói người qui quốc) của hắn đấy.

Còn như Paul Albert (là người cha) vì ở chốn thâm sơn không được giao thiệp với người đồng bào, cho nên không giữ cho con được cái mầu Tây thẳng hơn là máu Annam, bởi vậy mà đứa con trai lớn ấy thành ra thuộc hẳn về dòng giống Annam, dáng toàn nhưng cái tâi tính hết âm tính A-đông hơn là tâm tính người Tây vậy.»

CÁC RẠP CHỚP BÓNG

Kính cáo các ông chủ rạp chớp bóng và các nhà chiếu ảnh đong các nơi, biết rằng, ở nhà chớp bóng «Cinéma Tonkinois» 13, phố hàng Quạt, Hà-nội, có bán và có cho thuê chương trình rất đẹp, rất hay giá rất phải chăng

Muốn hỏi thêm điều gì xin viết thư đến.

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ độ nửa đồng Bắc-đầu bội-tinh

Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh-viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hà-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÊN-CHỢNG: Giá 1 $ 80

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32, giây nói số 236

5018

Cuộc xe đạp lấy giải quán-quân mới rồi. — Cuộc thi lấy giải quán-quân ở Bắc kỳ trong năm 1926 đã mở vào ngày chủ nhật mồng 4 rồi, khởi hành từ cửa phủ Toàn-quyền, lại trở về phải vòng quanh trường xe đạp một vòng.

Cuộc xe đạp ngày hôm ấy tổ chức xong, cũng là nhờ được các quí-quan ở Sơn-tây giúp đỡ, vậy hội có lời cảm ơn quan Công sứ Sơn-tây, quan Đại-tá Defeteconf đốc quan ở châu Thông, quan Trung úy Le Pouleche và viên đội Font đã sắp sẵn các lối cho người đua được rõ rệt cẩn-nguyên các bệnh thường lưu-hành trong bản xứ và cách phòng giữ làm sao cho khỏi mắc các bệnh ấy. Tác giả lại khéo tìm những phương pháp giản dị khiến cho ai cũng có thể theo được. Thực là một cuốn sách có ích lợi cho người mình vậy.

Sách in liền thứ hai tại Nghiêm Hàm Hàn quán, dày 62 trang.

* * *

Bản-báo lại vừa tiếp được quyển Mémento du Certificat d'études primaires franco-Annamites của M. Trần-văn-Tâm giáo-học ở Haiphong soạn có những người đi thi bằng Sơ-học Pháp Việt. Quyển thứ nhất này mới nói về địa-dư thôi.

Hưu trí. — M. Đặng-trần-Vỹ, tuần phủ hạng nhất, được về hưu trí, hưu bổng mỗi năm là 1.068 đồng, kể từ ngày 1er avril 1926 trở đi.

M. Bùi-khắc-Chí, tri-huyện hạng nhất, được về hưu trí, hưu bổng mỗi năm là 398 đồng, kể từ ngày 1er avril 1926 trở đi.

Lô rượu này về tay ai? — M. Legeat là chủ lò rượu tỉnh Kiến-an vừa mới mắc bệnh vậy phải Toàn-quyền đã cử một Hội-đồng đi xét các đơn xin linh-trung rượu tỉnh ấy. M. Legeat vừa có tin mới, thì số Thương-chính đã miễn được hiết bao nhiêu là đơn xin. Hội đồng ấy có quan Thương-chính tổng trưởng làm chủ tọa và các hội-viên thì có một ông quan làm đại-biểu quan Thống-sứ, một ông quan làm đại-biểu quan Tài-chính tổng-trưởng, một ông quan làm đại-biểu quan chánh Ngân-khố và một quan toàn-trá số Thương-chính làm thư-ký. Hội-đồng xét đơn nào nên cho, rồi sẽ đệ lên phủ Toàn quyền duyệt y.

Trục xuất cảnh ngoại. — Người Khách Văn-bá-Thành, thuộc bang Hải-nam ở Phan-rang, ở Tourcham, nay bị trục xuất khỏi địa hạt Đông pháp và Quảng-châu-loan.

QUẢ MÈ!!!

Một người đàn-bà sung-sướng — chồng con,giàu có,chỉ vì đại, nghe người,quả mè, phải đày thân một cách rất khổ.

Vì cớ bạc mà phải lìa chồng bỏ con — bán thân cho thiên-hạ, trong đám đen đỏ — nghiện hút, hình ma giáng qui trông rất thảm thương.

Tích chuyện này chiếu tại rạp

CINÉMA PALACE HANOI

Từ thứ tư 17 đến thứ ba 23 mars 1926

3.008

HAI NHÀ CHO THUÊ MỘT TỪ 1er AVRIL 1926 TRỞ ĐI.

1° Số 66 bis và 68 phố hàng Trống, hiện đang làm nhà Khách-sạn tây, vườn rộng, cửa ra hai phố, hết chương 31 Mars 1926;

2° Số 7 đường lên Cửa trăng, xế cửa trường Bảo-hộ, vườn rộng, trông ra Hồ-Tây.

Trong hai cái nhà ấy, sẽ cho thuê một còn một cái để ở.

Hỏi tại bản-quán

Ngoài công-chính. — M. Nguyễn-văn-Lý, có bằng cao đẳng tiểu học Pháp Việt, nay được bổ làm thư-ký tập sự, miễn bằng 450 đồng và bổ vào sở Hỏa xa.

M. Ng-như-Lợi cũng sự lục-lộ (agent voyer) tập sự, bị khiển trách chưa cho lý lịch.

M. Lưu-thế-Ất, chuyên môn tá sự ngạch nhì, hết hạn nghỉ nay bổ sung Lào.

Đổi ngạch. — M. Nguyễn-văn-Khương, thư-ký tạng tư tại phòng nhì, nha học chính Đông pháp, theo như đơn xin, nay được đổi sang quyền quan Tư-pháp tổng-trưởng bổ dụng.

Ngạch quan lại. — M. Dương-tự-Phan, tri-phái hạng nhì, được thăng hàm đốc bộ, vừa bổ đi phủ Phú-bình (Thái nguyên), thì nay có lệnh cho tòng sự tại tòa nhì phủ Thống-sứ.

Đi xem đám cờ người. Bắt đầu từ ngày 15 tháng hai ta này, bỉ-con trong Hà-thành ta lại được một dịp mua vui là đi xem đám cờ người ở làng Xuân-tảo (phía trên làng Bưởi) thuộc phủ Hoài-đức Hà đô ở Nguyệt làng Xuân-tảo là một làng cải lương có danh tiếng; lập Ấu-trí-viện, lập nhà Hộ-sinh, lập trường Tiểu-học và trường học Pháp-Việt, chàng là lát đường xây cống, hơn 10 năm nay đã làm được biết bao nhiêu việc công-ích, mà ay nay nhân lễ khánh thành mà mở ra hội lớn này. Về việc cải lương này thì ông chánh tổng-hội Ng-tạo-Vỹ và ông tổng thư-ký Đỗ-lễ-Thanh rất có công lao. Lòng mở hội từ 15 đến hết tháng hai ta, ngoài cuộc đánh cờ người lại còn nhiều trò vui khác như chọi chim, chọi gà, bịt mắt bắt dê và đổi cây bông v. v... Cải lương đã thành công, vui lắm thay!

Ngạch bổ sung. — M. Nguyễn-văn-Chu, đội hạng nhất tại Vĩnh-yên, nay được thăng phó quản.

M. Nguyễn-văn-Ru, đội hạng nhất ở Hà-nội nay được thăng phó quản và đổi đi Sơn-la.

M. Trần-văn-Ngạch, đội hạng nhất ở Haiphong, nay được thăng phó quản.

M. Nguyễn-văn-Hóe, chánh quản ở Hải phòng, nay đổi về Hanoi.

M. Nguyễn-văn-Các, chánh quản ở Hanoi nay đổi đi Ninh-bình.

M. Bế-văn-Trác, phó quản ở Ninh-bình, nay đổi về Hanoi.

Tại hiệu BẢO CHẾ MONTÈS có bán:

CHLORATE DE POTASSE dùng làm phẩm.

L'ALUN de CHROME dùng để nhuộm.

ACIDE FLUORHYDRIQUE dùng để khắc thủy tinh.

CARBONATE D'AMMONIAQUE et VASILLINE dùng cho các hàng bánh có lợi.

3021

Đổi lên — M. Nguyễn-Thực, chánh hương-hội làng Kinh-kê, phủ Lang-giang (Bắc-giang), nay được đổi lên ra là Ng-văn-Đ ân.

M. Dương-văn-Phước, đội khố đỏ, quản làng Dũ-quyết, huyện Quế-dương (Bắc-ninh), nay được đổi lên là Trịnh-đăng-Phước.

Nạn xe cộ. — Ngày hôm 23 vào hồi 3 giờ rưỡi, Lê-thị-Mậu, nhà ở số 9 phố Jambert, đi qua phố hàng Gạo bị cái xe đẹp của một người Nhật-bản do bà thuộc-địa thứ nhất đụng phải chân.

Cũng ngày hôm qua vào hồi 3 giờ chiều xe song mã của M. Daurelle de Ng-văn-Lục cầm cương khi đến đầu phố hàng Đẫy lên phố hàng Lọng đụng phải chuyến xe điện ở Thái-hà ấy lên, may người không việc gì chỉ có cái bực lên chân một người Nhật bị gãy.

Đánh nhau. — Hà duy Dụng 29 tuổi, làm ở nhà in trong Bảo tàng-viện có đánh nhau với cái vì đa đó, không có tiền bạc gì cả. Nhưng có các giấy má là: 1 cái thẻ căn cước, 1 cái giấy biên lai xe đạp, 1 cái giấy khai sinh, 1 cái thẻ thuế thân năm 19 5 và 2 cái cũ, cùng các giấy khác, nếu ai bắt được nên đem lại mà lấy thuốc.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Đêm Ngọc trước. — Chẳng cần phải dài dòng văn tự, độc-giả đã biết sự lễ trước xảnh năng năm của đêm Ngọc ra thế nào, cũng có quạt, chống trắng, bát âm, kèn tàu; cũng lộ hộ, hát bộ; cũng khăn xanh áo đỏ vẫn gọ nhộn như Vui là thế, trong thế cũng có chỉ có thể, bạn dân bà con gái, lấy làm vui sướng trong lòng, không biết thế nào mà nói cho cùng.

Hôm thứ bảy 13 Mars đã rước một lần, hồi ra là làng Yên Đông đám, sự lệ phải rước xách như thế. Ngày hôm qua lại rước một lần nữa nhưng lần này mới chính phải cần đến Ngọc, rất xem phong cảnh có hà sán-lạn hơn là vì có nhân ta con công cái bán. Nghe đâu những đài điện khắp mọi nơi cũng lại rước sắp vào đó, hôm đám rước thì đi đến 3 giờ chiều mới về.

Đánh nhau. — Đào ngọc Khắc, ở An dương thua tiền Tự và tiền Ất sinh mình bị thương.

Tòa án lại vừa thông sức cho sở Cẩm xét về việc một đám đánh nhau nữa.

Một cô thiếu-nữ tìm tự tử. — Vân đây, một cô thiếu-nữ tên tên là Tạ-thao Sáo, xuân xanh vừa chẵn hai chục tròn, là con gái một người phó bang-trưởng cũ, nhà ở ngõ Bonnal ở ẩng hắt đến duyên tài phận ra sao, mà đang cửa vào trong buồng uống thuốc phiện tự tử. Có người nói cô thiếu-nữ tìm tự tử vì nguyên vì tự khi ông bố mất đi, thì tấm lòng thương tiếc không sao khuây được, nên nay liều mình tự tử để may hồn về nước Sở sông Ngô, mà được gặp cha chăng. Thương thay!

HƯNG-YÊN

Hội Trí tri. — Hồi 3 giờ chiều 21 Mars hội Trí-tri đã họp đại hội đồng thường niên tại hội quán ở phố Hiến-trường để nghe ông hội-trưởng Lê-văn-Rị trình bày các công việc của

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Số 63

Nam-Tống Phi-Long

NGUYỄN-BỬU-MỤC dịch thuật

...Nhưng tôi chắc rằng *Quách-ngạn-ưy* tất theo phía hạ-lưu, kết thành phòng-tuyến mà kéo quân sang, vậy nhà-ngươi nên đem một toán quân ra đấy mà đón đánh, tất thế nào cũng được toàn thắng.

Lưu mẫu vâng lời, tức thì đem quân đi ngay. *Vương-cao* cũng đem quân ra đứng bờ sông. Khi ấy toán hộ-binh của *Vương-thần* đã sang được đến nơi chứng, trông thấy quân *Hán* đứng ở bờ sông bèn kêu, liền giương cung ra bắn. *Vương-cao* cũng truyền quân bắn lại.

Bỗng đâu ở phía hạ lưu cơn sông lấy có tiếng quân reo rầm rĩ, *Quách-ngạn-ưy* đã thân đốc đại-binh kéo sang, giao-chiến với quân *Lưu mẫu*. Trong trại quân *Ngụy* bấy giờ lâm hiệu, vang động mấy hàng. *Sử ngạn-xiêu* nghe tiếng, tức thì đem toán phục-binh tới đánh ở phía sau trại quân *Hán*.

Lưu mẫu biết là trúng kế, vội-vàng quay ngựa bỏ chạy, gặp *Sử ngạn xiêu*. *Sử ngạn-xiêu* giao-chiến mới được có mấy hợp, đã chém ngay được đầu *Lưu-mẫu* ở dưới chân ngựa. Quân *Hán* thua-to, chết hại không biết bao nhiêu mà kể.

Vương-cao thấy phía sau trại rối loạn, biết là quân *Ngụy* đã lẻn sang được rồi, vội vàng đem toán tàn binh trở sang *Phần châu*. *Quách ngạn ưy* thu quân đóng đồn ở trên bờ sông. Quan *Hán* xin đầu hàng, đến hơn hai vạn, quân *Ngụy* bắt được lương-thực và khí giới rất nhiều.

Lại nói chuyện *Hán-chúa* nghe tin quân *Quách-ngạn-ưy* đã kéo đến trấn sông *Nghi-hộ*, vừa lo-hận lại vừa lo sợ, mới bảo riêng quan ta-tướng là *Đậu trinh-cố* rằng:

— Ta nông nỗi mà không nghĩ kỹ, hãy giờ việc đã lỡ rồi, không biết làm thế nào?

Đậu trinh-cố tâu rằng:

— Bệ-hạ chẳng nên khi thế rất mạnh, bệ hạ nên sai người đem tờ chiếu gọi chúa *Duyên-châu tiết độ sứ* là *Mộ dung ngạn xiêu* và chúa *Khai-phong phủ doãn* là *Hầu tích* cùng đem quân vào giữ kinh-thành.

Hán-chúa nghe lời, liền sai sứ-giả đi ngay. Bấy giờ *Mộ-dung ngạn xiêu* đang ngồi ăn cơm, tiếp được chiếu-chỉ, liền buông đũa xuống đứng dậy, ngay ngày hôm ấy đem quân về tới *Biện-kinh*, vào triều-kiến *Hán-chúa*.

Hán-chúa tỏ lời yêu ái mà rằng:

— Ngày nay *Quách-ngạn ưy* làm phản, đem quân *Ngụy* về đánh, nhà ngươi đi đón rồi, vậy công việc ở trong cậm-thành này, ta cậy cả cùng cay cả nhà ngươi, nhà ngươi nên hết sức giúp ta.

Mộ dung ngạn xiêu nói:

— Bệ hạ-thần coi quân *Ngụy* khác nào như đàn xâu kiến vậy, xin bệ-hạ chớ lo ngại.

Hán chúa mừng rỡ mà rằng:

— Khi thành công rồi, ta sẽ đem quan tước của *Quách-ngạn-ưy* mà ban thưởng cho nhà ngươi.

Mộ dung-ngạn-xiêu cảm tạ lui ra. *Hầu-tích* cũng vào triều-kiến *Hán-chúa* và tâu rằng:

— Bệ hạ-thần có nghĩ được một kế, xin cải tâu để bệ-hạ lượng xét. Gia-quyến những quân tiền-bình ở *Ngụy* phá đều trú tại trong kinh-thành, chi bằng ta nên đóng cửa thành, dùng cách cố thủ, rồi bảo các gia-quyến của những quân tiền-bình kia trèo lên mặt thành mà gọi người nhà. Kẻ hạ-thần thiết tưởng lòng người sẽ đông phải nghĩ đến gia thất, may ra có thể không đánh mà thành công vậy.

Hán chúa phán rằng:

— Nhà ngươi nghĩ được kế ấy cũng diệu, để ta bàn với *Mộ dung-ngạn xiêu* xem thế nào.

Hầu-tích lui ra. Ngày hôm sau, *Hán-chúa* sai người đem cái kế của *Hầu-tích* nói với *Mộ-dung-ngạn xiêu*.

Mộ-dung ngạn-xiêu cười mà bảo rằng:

— *Hầu tích* tuổi già trí kém, nghĩ quẩn đến kế ấy thật là chẳng khác nào như đưa cái khí thế hăng-hái của *Quách-ngạn-ưy* !

Nói xong, liền cho *Sách văn-tuấn* làm tiên-phong, còn mình thì tự đem đại-binh đi theo để tiếp-ứng. Bỗng nghe báo quân *Ngụy* đã đến *Phong khâu*. *Mộ dung ngạn xiêu* liền hỏi:

— Chẳng hay các tướng bên quân *Ngụy* những ai?

Có người biết mà đáp rằng:

— Bên quân *Ngụy*, hãy mau lập kế có họ *Vương-phác*, đánh thành phá lấy có họ *Vương-tuấn*, còn những kẻ mưu sâu giáo, xông pha trong đám hăng-hậu, không biết bao nhiêu mà kể.

Mộ dung-ngạn-xiêu nghe nói, vỗ đùi mà than rằng:

— Nếu vậy thì toán giặc này chưa dễ phá vỡ được vậy.

Mộ dung ngạn-xiêu tức thì truyền cho quân-sĩ cứ giữ vững đinh trại, dùng cách cố-thủ. Bấy giờ quân *Ngụy* thắng đường kéo sang, các tướng bên quân *Hán* đều nói với *Mộ dung-ngạn-xiêu* xin ra đánh.

Mộ dung-ngạn-xiêu nói:

— Quân *Ngụy* ngày nay khí-thế rất hăng-hái, nếu ta đón đánh, khó lòng mà thắng được. Vậy ta khuyên các tướng cứ giữ vững đinh trại, đừng cách cố-thủ, đợi khi quân giặc lâu ngày trở-bằng, hãy giờ ta chỉ đánh một trận là có thể thành-công.

Sách-văn-tuấn nói:

— Ngày nay nước nhà an nguy, cũ trông cậy ở quan ngươn-soái. Nếu quan ngươn-soái dùng cách cố-thủ, không chịu ra đánh thì tất khiến cho quân sĩ nghe tiếng quân *Ngụy* mà phải khiếp đảm kinh hồn, thật là tự mình lại cấn lấy sự bại-vong, còn mong chi được nữa.

Lưu trợng tiến cũng khuyên nên tiến binh. *Mộ dung-ngạn-xiêu* mới truyền lệnh cho tướng tiên-phong là *Sách văn Tuấn* đem quân đi trước, còn *Lưu-trợng-tiến* thì đem một vạn tinh-binh ra mai-phục ở gò *Kích-cương*, đợi khi quân giặc tới nơi, trước sau cùng đánh ập vào thì tất được toàn thắng.

Bọn *Sách-văn-tuấn* cũng y kế thi-hành. Lại nói chuyện đội-binh của *Quách ngạn-ưy* kéo đến *Thất-lý-điếm* nghe báo quân *Hán* đã dàn thành trận thế, *Quách ngạn-ưy* mới hỏi các tướng rằng:

— Nào, các tướng! Ai là người muốn ra trận trước?

Sài-vinh tiếp rằng:

— Kẻ bất-tài này xin ra đánh trước một trận xem sao.

Quách-ngạn ưy nói:

— Ta giao cho nhà ngươi một vạn quân kị đi trước, trong khi ra trận, nhà-ngươi phải dụng tâm cẩn thận mới được.

Sài-ngạn-xiêu nói:

— Công-tử đã ra trận, vậy tiểu-tướng cũng xin cùng đi.

Quách-ngạn-ưy mừng rỡ mà bảo *Xế ngạn-xiêu* rằng:

— Hễn được nhà ngươi cùng đi thì công gì hay hằng!

Sài-vinh cùng *Sử-ngạn xiêu* hai người đem quân ra chiến-hình-nguyên dàn thành trận thế. Tướng tiên-phong bên quân *Hán* là *Sách văn-tuấn* cũng đạo đàng ngựa đứng ở trước mặt, lên tiếng mắng rằng:

— Bọn phản tặc kia! Đến nào có can đảm thì cứ việc ra đây giao chiến với ta!

Tướng bên quân *Ngụy* là *Sài-vinh* đầu đội mũ trụ, mình mặc áo giáp tay cầm đại-đao, cũng cưỡi ngựa tiến ra mà mắng rằng:

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Tholomyès poursuivit :

— Quirites, gentlemen, caballeros, mes amis ! voulez-vous ne sentir aucun aiguillon et vous passer de lit nuptial et braver l'amour ? Rien de plus simple. Voici la recette : la limonade, l'exercice outré, le travail forcé, éreintez-vous, traînez des blocs, ne dormez pas, veillez, gorgez-vous de boissons nitreuses et de tisanes de nymphæas, savourez des émulsions de pavots et d'agnuscastus, assaisonnez-moi cela d'une diète sévère, crevez de faim, et joignez-y les bains froids, les cautères d'herbes, l'application d'une plaque de plomb, les lotions avec la liqueur de Saturne et les fomentations avec l'oxycrat.

— J'aime mieux une femme, dit Listolier.

La femme ! reprit Tholomyès, méfiez vous en. Malheur à celui qui se livre au cœur changeant de la femme ! La femme est perfide et tortueuse. Elle déteste le serpent par jalousie de métier. Le serpent, c'est la boutique en face.

Tholomyès, cria Blachevelle, tu es ivre !

Pardieu ! dit Tholomyès.

— Alors soit gai, reprit Blachevelle.

J'y consens, répondit Tholomyès.

Et, remplissant son verre, il se leva :

Gloire au vin ! *Nunc te, Bacche, canam*. Pardon, mesdemoiselles, c'est de l'espagnol. Et la preuve, senoras, la voici : tel peuple, telle futaille. L'arrobe de Castille contient seize litres, le cantaro d'Alicante douze, l'almude des Canaries vingt cinq, le cuartin des Baléares vingt-six, la botte du czar Pierre trente. Vive ce czar qui était grand, et vive sa botte qui était plus grande encore ! Mesdames, un conseil d'ami : trompez vous de voisin, si bon vous semble. Le propre de l'amour, c'est d'errer. L'amourette n'est pas faite pour s'accroupir et s'abrutir comme une servante anglaise qui a le calus du scrobage aux genoux. Elle n'est pas faite pour cela, elle erre gaiment, la douce amourette ! On a dit : l'erreur est humaine ; moi je dis : l'erreur est amoureuse. Mesdames, je vous idolâtre toutes. Ô Zéphine, ô Joséphine, future plus que chiffonnée, vous seriez charmante, si vous n'étiez de travers. Vous avez l'air d'un joli visage sur lequel, par *mégarde*, on s'est assis. Quant à Favourite, n'en parlons et musons un jour que Blachevelle passait le ruisseau de la rue Guérin Boisseau, il vit une belle fille aux bras blancs et bien tirés qui montrait ses jambes. Ce prologue lui plut, et Blachevelle aima. Celle qu'il aima était Favourite. Ô Favourite, tu as des lèvres ioniennes. Il y avait un peintre grec, appelé Euphorion, qu'on avait surnommé le peintre des lèvres. Ce grec seul eût été digne de peindre ta bouche. Écoute ! avant toi, il n'y avait pas de créature digne de ce nom. Tu es faite pour recevoir la pomme comme Vénus ou pour la manger comme Ève. La beauté commence à toi. Je viens de parler d'Ève, c'est toi qui l'ascrée. Tu mérites le brevet d'invention de la jolie femme. O Favourite, je cesse de vous tutoyer, parce que je passe de la poésie à la prose. Vous parliez de mon nom tout à l'heure. Cela m'a attendri ; mais, qui que nous soyons, méfions nous des noms. Ils peuvent se tromper. Je me nomme Félix et ne suis pas heureux. Les mots sont des menteurs. N'acceptons pas aveuglément les indications qu'ils nous donnent. Ce serait une erreur d'écrire à Liége pour avoir des bouchons et à Pau pour avoir des gants. Miss Dahlia, à votre place, je m'appellerais Rosa. Il faut que la fleur sente bon et que la femme ait de l'esprit. Je ne dis rien de Fantine, c'est une songeuse, une rêveuse, une pensive, une sensitive ; c'est un fantôme ayant la forme d'une nymphe et la pudeur d'une nonne, qui se fourvoie dans la vie de grisette, mais qui se réfugie dans les illusions, et qui chante, et qui prie, et qui regarde l'azur sans trop savoir ce qu'elle voit ni ce qu'elle fait, et qui, les yeux au ciel, erre dans un jardin où il y a plus d'oiseaux qu'il n'en existe ! O Fantine, sache ceci : moi Tholomyès, je suis une illusion ; mais elle ne m'entend même pas, la blonde fille des chimères ! Du reste, tout en elle est fraîcheur, suavité, jeunesse, douce clarté matinale. O Fantine, fille digne de vous appeler marguerite ou perle, vous êtes une femme du plus bel orient. Mesdames, un deuxième conseil : ne vous mariez point ; le mariage est une greffe ; cela prend bien ou mal ; fuyez ce risque. Mais, bah ! qu'est ce que je chante là ? Je perds mes paroles. Les filles sont incurables sur l'épousaille ; et tout ce que nous pouvons dire, nous autres sages, n'empêchera point les giletières et les piqueuses de bottines de rêver des maris enrichis de diamants. Enfin, soit ; mais, belles, retenez ceci : vous mangez trop de sucre. Vous n'avez qu'un tort, ô femmes, c'est de grignoter du sucre. O sexe rongeur, tes jolies petites dents blanches adorent le sucre...

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

XI bội tiểu-thuyết của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch.

(Tiếp theo)

Tholomyès lại nói :

-- Vậy thời các *quirites* ơi, các *gentlemen* ơi, các *caballeros* ơi, (ba tiếng tôn nhau của người La-mã, người Anh-quốc, người Y-pha-nho) các bạn qui của tôi ơi, các anh có muốn tránh cho khỏi những sự thèm muốn, không cần phải vợ, bất chấp được tình-dục hay không? không gì dễ cho bằng cứ theo bài thuốc này : uống nước chanh, cứ động cho thật nhiều, làm lụng cho kỳ mỏi nhọc, tìm những đá nặng mà khiêng, mà vác, mà đun, mà đẩy, dựng ngủ, thức cho nhiều, uống cho nhiều những thứ có tiêu-thạch, những nước là *nymphæas*, những nước là loan túc, nước là *agnus-castus*, rồi thì nhịn ăn cho kì đói rã, đoạn lại tắm nước lạnh, lấy cỏ làm thắt-lưng. lấy chì nặng mà nén vào mình, lấy nước diêm-tiêu mà thấp, rồi lại lấy nước giấm mà bôi.

Listolier nói :

-- Thà rằng dùng một người đàn-bà.

-- Đàn-bà ! không nên tin đàn-bà. Hại thay cho những kẻ nhầm mắt mà tin ở cái lòng thay đen đổi trắng của đàn-bà ! Đàn-bà là một giống điêu-tai lươn-lẹo. Sở dĩ đàn-bà ghét con rắn là tại ghen với rắn cái độc-ác : Bởi với người đàn-bà con rắn chẳng qua là cái hàng bên ngưa cửa buôn tranh bán-nguyệt.

— *Blachevelle* nói : *Tholomyès*, anh say rồi !

— Ta hỗ nói phải các anh đồ ra say !

—Nếu anh không say, thì anh vui đi nào.

— Thì ta xin vui.

Nói rồi rót rượu đầy cốc, đứng dậy mà rằng :

- Âu là chúng ta hãy tụng cái đức-tính của rượu nho ! *Nunc te, Bacche, Canam*. Xin các cô tha lỗi, đó là tối nói tiếng y-pha-nho, xin viện tang-chứng như sau này. Mỗi đấu-lộc có một thứ thùng đựng rượu. Ở *Castille* cái thùng gọi là *arrobe* được mười sáu *lit* ; ở *Alicante* thì thùng gọi là *cantaro* được có mười-hai *lit* ; ở *Canaries* quần-đảo gọi là *almude* được hai-mươi-nhăm *lit* ; ở *Baléares* quần-đảo, gọi là *cuartin* hai-mươi-sáu *lit* ; cái ông của vua *Pierre* nước Nga đựng được ba-mươi *lit*. Chúc cho ông vua ấy vạn vạn niên vì ông vua ấy lớn, mà ông của ông ấy lại còn lớn hơn. Các bà các cô ơi, xin cho phép một người bạn thân khuyên-nhủ. Hễ lòng các bà mà muốn làm hàng-xóm thì xin cứ việc. Lần chỗ là một cái đặc-tính của ái-tình. Cái ái-tình trời sinh ra nó không phải để bắt nó ngồi chõm-hỏm, cắm-cắm cui-cúi một chỗ như là một con đỗ người Ang-lê mà lại có tật lòi xương đùi-gối. Nó sinh ra là để mà đi lang-thang vui vẻ. Thế-nhân có câu nói sự lầm lẫn là một đặc-tính của người ta. Tôi nói sự lầm lẫn là cái đặc-tính của ái-tình. Vậy thì thưa bốn cô, tôi yêu cả bốn cô không biết thế nào mà nói được. Hỡi hỡi *Zéphine*, hỡi *Joséphine*, cái mặt em bảo là ai vô nhàu-nát cũng chưa là đủ. Vì bằng người em không lệch-lẹo thì em đẹp muôn phần. Nhác nom em tự hồ một cái mặt xinh mà ai vô ý [illegible]. Còn như em *Favourite*, hỡi hỡi thùy-tiên, thì-thần ! một ngày kia anh *Blachevelle* đây đương nhảy qua cái rãnh nước ở đường *Guérin-Boisseau*, gặp một con bé xinh đẹp chân đi tất trắng gò thẳng, gio hai cái cổ chân ra. Cuộc tình cờ gặp gỡ ấy vừa lòng bạn ta, từ đó bạn ta yêu con bé ấy. Con bé ấy tức là con em *Favourite* đây. *Favourite* em ơi, hai cái môi mày thật là môi dân-bà đất *Ionie*. Ngày xưa có một nhà họa-sĩ hi-lạp, tên là *Euphorion*, thường người ta cứ gọi là nhà vẽ môi giỏi. Duy có người họa-sĩ ấy là đáng được vẽ cái miệng mày, em ạ. Này em, anh bảo em nghe, trước khi để ra mày, hẳn là chưa có con người nào đáng gọi là người của Tạo-vật nặn ra. Trời sinh ra mày để ma thu lấy quả táo như nữ-thần *Vénus*, hoặc để mà ăn quả táo như bà Ê-va vậy. Cái đẹp giảng thế, kì thủy sinh vào mày. Ta vừa nói đến bà Ê-va, Ê-va là đo mày sáng tạo ra đó. Mày đáng được cái văn-bằng tạo tác nên dân-bà đẹp. *Favourite* ôi, thôi, từ đây ta không mày tao với em nữa, bởi vì ta bỏ lối thi-vận mà sang lối tản-văn thường-ngữ đây. Lúc nẫy chị có nói đến tên tôi, làm cho tôi lấy làm cảm động. Nhưng mà chúng ta đây, đâu ai cũng vậy, chớ nên tin ở cái tên cho lắm. Cái tên cũng có khi lắm. Như tên tôi là *Félix* (tiếng *Félix* nguyên nghĩa là sướng) mà tôi không sướng. Văn-tự cũng hay nói dối. Vậy thì chúng ta chớ nên vội tin ở nghĩa tiếng nói tiếng gọi mà lầm. Đừng có gửi mua nút chai ở thành *Liége* (*Liége* chính nghĩa là cái vỏ cây để làm nút chai) ; mà cũng đừng có gửi mua bao tay ở thành *Pau* (Tiếng *Peau* cũng đọc như *Pau*, nghĩa là da). Chị *Dahlia* ơi, giá thử tôi là chị thì tôi tự đặt tên là *Rosa*. Cái hoa phải có hương, dân-bà phải có ý-nhị. Con *Fantine* thì tôi không nói chi đến nó, nó là một đứa hay ngẩn-ngơ, hay thơ-thẩn, hay tư-lự, để sầu để cảm ; nó thật là một con ma mà đội lốt một vị thủy-tiên, thùy-mị như một gái tu-hành. Người này là giá dạng để ẩn mình vào một đám ăn chơi, nhưng lòng dạ vẫn vẩn-vơ trong giấc mộng. Miệng thì cất mà lòng vẫn tụng kinh, mắt vẫn ngước lên trời xanh mây biếc, nhưng mắt nom thấy gì, mình cứ hành-nên việc gì nào có biết được rõ ; mắt nó nhìn trời mà nó vẫn vơ-vẩn đâu trong một cái vườn nào, nhiều chim hơn cả số chim thật ở trong trời đất. *Fantine* ơi hỡi ! em khá biết. Anh đây là *Tholomyès*, chẳng qua là một cái ảo-ảnh chi đây. Nhưng mà, ta nói nó có nghe đâu, con bé tóc đỏ giấc mộng để ra kia kia ! Và xét khắp trong mình nó, cái gì cũng là trợi tốt, thơm tho, trẻ-trung, sáng-sủa. *Fantine* ơi, em thật đáng đội tên là Cúc-hoa, hay là Châu-lệ, cái vẻ em thật là trong như ngọc trắng như ngà. Này các bà, tôi lại xin hiến câu nữa. Các bà không nên lấy chồng. Cuộc hôn-thú tựa hồ một việc tiếp cây vậy. Cũng có khi bén, cũng có khi không. Chớ nên chịu cái nguy hiểm tiếp cây mà không bén. Nhưng mà tôi nói như vậy thật là nói với khoảng không, uổng lời dư nước bọt. Cái giống phụ-nữ đời nào mà chừa được bệnh thèm chồng. Bọn người khôn chúng ta đây nói lắm thì mỏi miệng, chứ bao giờ bọn đi khâu với bọn thợ giầy, lại có chừa được cái bệnh mong chờ lấy được anh chồng kim-cương đeo chặt. Âu là mặc họ. Nhưng mà các cô mỗi sơn mà phấn, xin nhớ lấy câu này. Các cô ăn của ngọt nhiều quá. Bọn phụ-nữ chỉ có một tật, là hay nhầm của ngọt. Hỡi ôi cái giống hay gặm ! bộ răng trắng nõn kia sao mà ưa nhấm đường như thế ?...

(Còn nữa)

Tự do diễn đàn

Lời phân-giải về việc cấp tiền cho gia-quyến các nhà công sự sở Nhà-nước

Ngôn luận cho được sắt đá, vững vàng không phải là dễ. Trước khi cái đầu gì, bàn việc gì, đến như bậc Thanh-niên còn phải quan sát tường tận, huống chi chúng ta là hạng kiến thức tầm thường, lại càng phải quan sát kỹ ; vì một bài nói ở trên báo trong rất có quan hệ, có ảnh-hưởng rong xã hội to lớn. Ý tưởng riêng của mình, đâm chắc đâu đã là phải đâu. Ngộ hoặc có cái m. quỷ gì đến ám vào trong óc mình, làm mê muội mất cả ý tưởng chính đáng của mình chăng.

Vậy, nếu suy-xét còn nông nổi, đã vội khua môi múa mép, đối với công chúng, ý tiền của mình cần giá-trị lắm.

Xem như bài của ông *Lương-Đình-Mai*, gởi đăng trong một tờ báo hôi bàn về việc xin tiền trợ cấp cho vợ con các công sự với nhà nước ; ý tưởng của ông trong bài ấy cũng đã ra công suy-nghĩ lắm. Tôi thường xem báo, mà ít khi được những bài bàn luận có giá trị như thế ! Ông khuyến bảo anh em đồng bào một cách thân-ái. Tưởng đã có mấy người có lâm huyết như ông, biết thương xét đến nỗi giống nước nhà như vậy. Ông cũng rất sáng vì lòng quả yêu nước, mà hồ lộ lắm con tràng. Tôi cũng vì mến tấm lòng quý báu của ông đâm ngỏ mấy lời thô-thiển.

Đối với chỉ thì cao thương của ông, thì việc xin tiền trợ cấp là tự-tiền tấm-thường thôi ; ông lo-lắng tư-tưởng những sự lớn lao, vì lúc quan Toàn-quyền là một nhà lãnh-tụ trong đảng xã hội mới sang, quốc dân ta đương nặng-nàn hy-vọng : lẽ chức chính đảng, lập đàn chè, quán chè, hiến pháp vân vân. Vậy nào ai có cùng tâm nghĩa khí, sao chẳng xuất đầu lộ diện đứng lên yêu cầu với chính phủ những việc quan trọng cho quốc dân mới ? Nếu chỉ thấy hư ngôn, mà không có thực hành, dẫn cử ngôi điểm tiêu, mà nói, mà mong mà đợi, liệu có bổ ích gì không ?

Ông Đình-Mai không nêu việc xin trợ-cấp một cách nghiêm khắc. Nhưng đối thử ông cũng ở vào địa-vị một người công-sự, ông có lấy cái công-tâm mà nói thế không. Nếu tôi bấy giờ ông nói thế, anh em đồng sự ắt phải khâm phục ông vì ông biết quên mình mà nghĩ đến nỗi-giống, đến nước nhà. Tiếc thay ông lại đứng ngoài vòng, nên ông không rõ, trách nào nhiệt-huyết ông chẳng phát ra một cái y-kiến sôi-nổi như vậy.

Từ hồi Âu-chiến đến giờ, vì nạn chiến-tranh, nước nào cũng phải quẫn-bách về đường tài chính ; Thuế khóa đều phải tăng : từ thuế xuất cảng, nhập cảng cho đến thuế đinh, thuế điền, hễ có riêng gì một xứ Đông-pháp này, là một xứ thuộc quyền nước Pháp.

Thuế khóa tăng, thì sức cả dân trong nước đều phải gánh vác, chịu nỗi khó khăn, không có trừ một hạng dân nào trong nước. Lúc chính-phủ vì sự chi-tiêu cấp bách, muốn tăng thuế điền-thổ, thì cũng nhà làm ruộng phải tăng giá thóc, giá gạo lên, chứ nhà chủ có nhà có đất phải tăng giá cho thuê nhà thuê đất lên. Chính-phủ muốn tăng thuế các hàng hóa nhập cảng thì các nhà buôn bán phải vì thế mà bán tăng giá hàng lên. Chung quy cái gánh vác nặng ấy lại đổ vào các nhà ăn tiêu phải chịu. Những nhà công sự, cũng vì thế, phải chịu ăn tiêu tốn kém, nếu không xin thêm lương, thì sự thiếu thốn trông vào đâu được.

Vậy, vì nhà nước tăng thuế, mà ăn dùng đắt đỏ, vì sự đắt đỏ ấy, mà phải xin thêm lương. Ông Đình-Mai chịu nghĩ cho một chút, chắc không nỡ buộc tội cho các nhà công sự vì xin trợ cấp, mà rồi sẽ phải tăng thuế làm khốn khổ dân nghèo.

Ta thử xem, trước khi chưa xin tiền trợ cấp, thuế khóa đã tăng lên nặng rồi. Và nếu trợ cấp đã xin từ mấy năm trước không được, thuế tăng lên vẫn tăng. Sau này, dù chẳng gì tiền trợ cấp cho hay không cho, liệu thuế khóa có khỏi tăng lên nữa hay thôi ?

Quyền thu phát công ngân ở tay chính phủ. Khi chính-phủ muốn cần một số tiền về việc chi-tiêu gì, trích ở đâu ra mà không được. Và nhà nước bao giờ cũng có một số tiền dự-bị, để liệu những việc bất-kỳ. Lại xem như tiện binh-bị của Đông-Pháp, mỗi năm phải nộp vì Chính phủ Pháp tăng thêm lên mấy triệu, lấy đâu ra mà cũng có hay là tiền để ở đâu, cứ để rồi sau, như lời ông nói. Ông chỉ biết sắt số ít không thêm vào đâu, mà không rõ đến cái số tiền to-tát là vậy.

Và chẳng tiền trợ-cấp có cho, cũng không hết là bao, tính ra ở bên số chi thu, Đông-Pháp, Bắc kỳ, thành-phố Hanoi và thành phố Haiphong, chúng đó ba bốn phần trăm thôi, có cần chi mà phải tăng thuế. Nói cho cùng lý nữa, nếu có vì thế mà tăng thuế, thắng quan năm dân lại đổ vào đầu tắm, chỉ những nhà tăng sự phải gánh vác nhiều và chịu nỗi khó khăn hơn, như nhời tôi đã nói ở trên kia.

Còn như nữ công sự công ích : làm nhà thương, mở trường học, đã có tiền dự toán ở sổ chi thu nhà nước cả. Nếu bớt tiền trợ cấp chẳng được là bao, mà cũng không bao giờ mang vào khoản chi tiêu ấy.

Lương bổng những nhà công sự tay được 5, 7 nhạ là nhiều thật, nhưng phần nhiều người tư-bản không có, con cái thì đông. Và lại ở chốn thị-thành hay giờ, ăn dùng đắt đỏ, nhà cửa thuê cao, ăn lên cái gì cũng tốn. Đồng lương mang về phần phát chi xu, nào đồng nọ đồng kia, tiền đóng góp, mà quà bé chợ, cũng trông vào lấy, còn dành mà để làm gian được. Vì thế mà phải xin thêm lương, họa may nhà-nước có bớt sự tiêu khác, mà cho thêm một tí để đỡ vào tiền nuôi dạy con trẻ.

Ông Đình-Mai cho sự xin tiền trợ-cấp là lo lấy quyền lợi riêng. Tuy việc ấy lợi riêng cho các nhà công sự thật. Nhưng trong đó cũng có sự ích chung. Cái lợi hiệu thời của một bọn người, mà là sự công-ích trường-lai của xã-hội. Trên đỡ nước nhà trông mong vào bọn thiếu-niên. Cái gánh vác nặng nề bọn này của đàn con trẻ, cho được đảm-đương nổi, tất phải cần có tài năng, có học-thức. Vậy ta phải cần có lớp để nuôi nâng cây giồi con trẻ, mong cho thành tài đắc dụng. Đào tạo lấy những học thiếu-niên anh tuấn học may có làm nên về-vang nòi giống tiên rồng, giữ gìn non sông gấm vóc ở cái mảo đất này, mà ông cha khai thác đã mấy nghìn năm nay.

Nên biết rằng nước Pháp giữ cái thân-khóa tả bạn Đông pháp ở trong tay, ta xin thêm được đồng nào là lợi cho ta được đồng ấy, người ta bớt cho ta được đồng nào là còn cho ta được đồng ấy. Anh em ta, ai có được hưởng cái quyền lợi riêng ấy, cũng lại đem tiền đóng lưu thông đi có giữ làm gì, lợi sẵng xuống nia, xấy vai xuống cánh tay, đi đâu mà thiệt.

Có phải bỉ tỉ tức tối với người Pháp ăn lương nhiều hơn mình đâu. Người Pháp đem tiền vượt mấy lần bể sang mà mang đất nước này, cai trị cũng ta, cho chúng ta thế nào là được thế. Một đàn tạo ở dưới quyền cai trị nước khác, mà cần vào nàng ưu đãi, nỗ so sánh gì ấu mày lại đòi xôi-gấc. Nhưng người ta ăn bát sanh ngọt, con cá bèo, sẻ lại cho ta một ít, trong tác cơ nhỡ này, ta cũng trôi được miếng cơm, ta trôi được miếng cơm, anh em ta cũng được lành mạnh áo, chứ sao.

Trong một đoàn thể nào, cũng có kẻ hay người giỏi, có người ra luồn vào cái, tiền tay nhân cách để cầu cạnh lấy tăng danh, lại cũng có kẻ đứng ngoài ghen tức, giả danh ái quốc, ái quốc, cũ nói cho lắm hóa XH hội có làm bạng người như thế, cuả cần nói thì ai cũng biết.

Ô, gì bảo làm dân nước Nam lúc xấy, tháng kiếm năm bảy chục, mà ăn ngon mặc tốt, để là hạnh phúc lắm rồi. Phải, vì tương thế, nhất làm lẻ không được hưởng cái hạnh phúc ấy, mà ra đứng « trên bước ghét trần ai » ?

Bậc cao-nhân chí sĩ, là bậc phi-thường, chí khí ở tại, làm nên sông-nghiệp vĩ đại. Dù năng rèn xương, ra tay gây dựng nên nhời thế ; giữ mưa dầm gió, ghé vai gánh vác lấy non sông. Bậc ấy thì ở đời nào cũng niềm có, đâm đan mà bị tỉ được. Cần những bậc công sắt thì mới, mới bậc tuyệt, tự đấc là cao nhân, giữ danh là chí-sĩ, tài ở tuổi đại nay thường nhan nhản tấy.

Ôi nhiệt tâm ! Ôi nhiệt huyết ! Ôi ái-quốc ! Ôi bi-quốc ! Tưởng nhân ta sẽ tiện nhời, thì đâu có xảo mang mới hầm xoi...

Gặp vận-hội nước nhà đương bão nay, còn có tâm huyết, có trí-thức, ai là người chẳng tương xó. Dù nói giống, lo toan đến vận-mạng nước nhà, đứng có gục đầu vì vẽ, chỉ cần lấy vinh thân phì-gia, tự mới không còn có tư tưởng gì đến tổ-quốc đồng-bào nữa.

Nhân xem bài của ông, cũng kết đôi điều, mà phân-trần ra đây, mong ông và chư quân tử có ý gì tranh-luận. Tuổi ở hiệp thời này, muốn gì chuyện chuông ta-nghịch mất, ông nên xoay về phương diện khác mà công-luận, còn có bổ ích lợi.

Viên-dân Trần-quang-Nghiệp

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

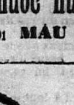
Tối thứ tư 24 Mars 1926
HỒ-LÀU HIỀN PHỦ

Tối thứ năm 25 Mars 1926
HIỀN NỮ NGỘ KỲ DUYÊN

Tối thứ sáu 26 Mars 1926
HƯƠNG LỬA BẾN DUYÊN
3006

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi



Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rét phải làm chết hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ ! Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết

3001 **MÁU BÒ 1$40**



ROLLAND PILAIN

là thứ xe mà các ngài sở-thích

TẠI XƯỞNG GARAGE AVIAT

Góc phố Rialan và Gambetta

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng thuynh Chiếu Đăng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Le chien du cireur de bottes

Un Anglais, étant un jour à Paris, passait sur un des ponts de la Seine, lorsque ses bottes qui étaient d'ailleurs parfaitement cirées — se trouvèrent injurieusement salies par un caniche. L'animal avait frotté ses pattes sur les pieds de l'Anglais

Celui ci s'avança, en conséquence, vers un homme qui stationnait sur le pont avec une botte, et fit réparer l'outrage qu'avait subi sa chaussure.

La même aventure se renouvela le lendemain et les jours suivants.

Pour le coup, la curiosité de l'Anglais fut excitée, et cette fois, il observa attentivement le chien,

Il le vit alors se diriger vers la Seine, tremper ses pattes dans la boue que la rivière dépose sur ses bords, puis remonter sur le pont et atttendre là une personne bien propre, bien chaussée, bien cirée, sur les souliers de laquelle il put s'essuyer

Découvrant que le décrotteur était le propriétaire du chien, le gentleman l'interrogea finement.

Après quelques moments d'hésitation, l'homme avoua qu'il avait dressé son chien à cet exercice afin de se procurer des pratiques. « Ah ! Monsieur, ajouta t il, le commerce va si mal ! » Le gentleman, frappé de la sagacité du chien, l'acheta un bon prix et l'emmena à Londres Le nouveau maître, après avoir tenu l'animal quelque temps à l'attache, le laissa courir. Le chien demeura librement avec un jour ou deux, puis s'échappa.

Deux semaines après, on le trouva avec son premier maître, se livrant à son ancien métier sur un des ponts de Paris.

J. Franklin

Le laboureur accusé de magie

Sur les bords que le Tibre arrose de ses eaux,
Vivait jasdis un laboureur habile,
Dont le champ, quoiqu'il fût de son fond peu fertile,
Récompensait toujours ses pénibles travaux,
Vainement les saisons paraissaient dérégléES ;
Vents, grêle, chaleur ou gelées,
Tout semblait respecter ses fruits et ses moissons
Et, tandis que les champs de tous les environs.
Trompaient des possesseurs les vœux de l'espérance,
Le sien était pour lui la corne d'abondance.

Ses voisins en furent témoins ;
Et loin d'attribuer son bonheur à ses soins,
Aveuglés par la jalousie
(On sait qu'elle est de tout métier),
Ils vous l'accusent de magie,
Et le citent comme sorcier.
Le laboureur paraît ; et, pour toute défense,
Dans la salle de l'audience
Il introduit ses fils avec ses deux taureaux,
Ses bêches avec ses râteaux ;
Et, parlant avec assurance :
« Voilà, dit il, les instruments
De la sorcellerie et des enchantements
Qu'ose me reprocher l'envie ;
C'est d'eux seuls que je tiens tous ces fruits abondants
Qui me font accuser aujourd'hui de magie.
Condamnez-moi donc, j'y consens.»
Le sage laboureur n'en dit pas davantage,
Ce plaidoyer, bien mieux que le plus beaux discours,
De son juge, d'abord, lui gagna le suffrage,
Et son exemple apprit à tout le voisinage
Que lorsque l'on travaille on réussit toujours

Reyre

Con chó của người đánh giầy thuê

Một người Âng-lê một hôm lên thành Paris, ủ đi qua một cái cầu rê sông Seine, đôi giầy đánh thực bóng, mà bị mất con chó-con làm lấm hết. Con chó lấy chân nó cọ mãi vào chân người Âng-lê.

Người lấy bèn đi đến ở một người có một cái tráp ngồi ở bên cầu, và tự nó đánh lại đôi giầy bị lấm.

Hôm sau vẫn thấy hôm về sau nữa, cũng lại thấy mãi như thế.

Bởi vậy người Âng-lê lấy làm lạ, và lần này xem xét con chó ra kỹ.

Thì thấy con chó đi xuống sông Seine dầm chân xuống bùn ở bờ sông, rồi lên đứng trên cầu đợi, hễ thấy ai ăn mặc sạch sẽ, giầy giếp lịch sự và đánh nhiều thực bóng thì cọ chân vào.

Sau biết được rằng anh đánh giầy đó là chủ nuôi con chó kia ; người Âng-lê sang trọng lấy tiền lựa thời bỏ thuyền.

Anh ta trước còn xích chó lại, sau bỏ xích ra. Con chó theo từ mới trong hai ba ngày rồi trốn đi mất

Hai tuần sau lại thấy nó ở với chủ cũ, ở trên một cái cầu ở Thành Pa-ri và lại làm nghề cũ.

Song-nam Nguyễn-văn-Thuộc

Nhà nông bị cáo là có quỷ thuật

Bần nông Tiếp qua cho dòng họ
Nông phu kia vốn thật giỏi nghề
Ruộng nương tuy chẳng ra gì,
Hoa màu vẫn được thôn thê công-trình,
Tuổi trời nước biết bình mấy độ,
Con tuyết sương mưa gió nhẫn nha
Làm cho bốn bể đào điền,
Mà sao như ý nỗi riêng một nhà.
Vả lại việc nông-gia rất trẻ,
Sao nhà kia vẫn trụ chông-chênh
Hương-lân thấy thế bất bằng,
Chẳng tin nhà ấy nỗ năng giỏi nghề.
Lòng đố kị bỗn bề khôn xiết,
Trâu buộc thường vẫn ghét trâu ăn,
Vu cho quỉ thuật hẳn nhân,
Tư-đơn một lá dẫn dâng trung-đình.
Nông phu phải bằng-minh hầu kiện
Chứng-tình rành rọi việc lý đây,
Tờ thấy một lũ trước sau,
Cày, bừa, con, cái, bò trâu dẫn vào.
Lời cung cấp gửi trao mặt sắt,
Rằng: này đây những vật hoặc người
Gồm cho miệng, mỗi rõng dài,
Kẻo tay khó nỗi bịa đặt lời không đâu
Tôi sở-tại của trú-một,
Là nhờ đây hoàn vật chuyên cần
Có đâu « quỷ thuật hoặc nhân »,
Quan đã ngồi ấn ngu dân cũng đành.
Lợ là phải tranh đành tiện bọn,
Thấy kiện nào đã chẳng hơi đâu
Quan nghe nói phải gật đầu,
Hương lân rồi cũng bảo nhau theo đòi.
Rằng : « ai nước mắt hễ hơi,
Biông năng làm lụng ắt thời phải nên »

Song-Nam, Ng.-văn-Thuộc

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Kiệp phong - trần

Nắt rạo thẳng thẳm, cây bời um tùm, tiếng hoẵng hoẵng kêu, càng tiếng gió thổi, thì chỉ có tiếng rác rách nước là rỉ rỏ rất đưa nhẩy. Giữa rừng mỹ lệ con sơn gặp gỡnh những đá nên xanh, đứng mà ngắm thì là vàng rụng che mặt đất, cảnh khó lấy chân ngang đường. Bước thấp bước cao, đương đi quanh khúc, mặt trời đã xế non tây, tôi một mình đang thơ thẩn kiếm lối để về, bụng thì cứ để mà thương, vừa đi vừa phấp phỏng, sực nghe tiếng sỏi sạt sành là tựa như cọp vạch danh kiếm lối, tôi dật mình toan lẹo lẻn cây tránh nạn. Đang lúc tâm thần hoảng hốt, chân tay run sợ, lại nghe thêm tiếng « két » Tôi tưởng cọp đã tới mình, sợ quá cái trí khôn lúc đứng trên cầu đợi, bỏ thầy ai lo mặc sạch sẽ, giầy giếp lịch sự và đánh nhiều thực bóng thì cọ chân vào

Sau biết được rằng anh đánh giầy đó là chủ nuôi con chó kia ; người Âng-lê sang trọng lấy tiền lựa thời bỏ thuyền.

Anh ta trước còn xích chó lại, sau bỏ xích ra. Con chó theo từ mới trong hai ba ngày rồi trốn đi mất

Hai tuần sau lại thấy nó ở với chủ cũ, ở trên một cái cầu ở Thành Pa-ri và lại làm nghề cũ.

Song-nam Nguyễn-văn-Thuộc

Nhà-nông bị cáo là có quỷ thuật

Bần-nông Tiếp qua-cho dòng họ-Nông-phu kia vốn thật giỏi nghề
Ruộng nương tuy chẳng ra gì,
Hoa màu vẫn được thôn thê công-trình,
Tuổi trời nước biết bình mấy độ,
Con tuyết sương mưa gió nhẫn nha
Làm cho bốn bể đào điền,
Mà sao như ý nỗi riêng một nhà.
Vả lại việc nông-gia rất trẻ,
Sao nhà kia vẫn trụ chông-chênh
Hương-lân thấy thế bất bằng,
Chẳng tin nhà ấy nỗ năng giỏi nghề.
Lòng đố kị bỗn bề khôn xiết,
Trâu buộc thường vẫn ghét trâu ăn,
Vu cho quỉ thuật hẳn nhân,
Tư-đơn một lá dẫn dâng trung-đình.
Nông phu phải bằng-minh hầu kiện
Chứng-tình rành rọi việc lý đây,
Tờ thấy một lũ trước sau,
Cày, bừa, con, cái, bò trâu dẫn vào.
Lời cung cấp gửi trao mặt sắt,
Rằng: này đây những vật hoặc người
Gồm cho miệng, mỗi rõng dài,
Kẻo tay khó nỗi bịa đặt lời không đâu
Tôi sở-tại của trú-một,
Là nhờ đây hoàn vật chuyên cần
Có đâu « quỷ thuật hoặc nhân »,
Quan đã ngồi ấn ngu dân cũng đành.
Lợ là phải tranh đành tiện bọn,
Thấy kiện nào đã chẳng hơi đâu
Quan nghe nói phải gật đầu,
Hương lân rồi cũng bảo nhau theo đòi.
Rằng : « ai nước mắt hễ hơi,
Biông năng làm lụng ắt thời phải nên »

Song-Nam, Ng.-văn-Thuộc

— Thầy ơi ! con nhà suy kiếm, Tây đem lại vừa đến thăm thầy, con khất đến mai (nói đến đó chàng lại thở dài nước mắt hai hàng dàn dụa) mai tôi biết xoay vở đâu hơn năm trăm bạc, mà nói lời lần này nữa, chắc nó không để cho bỏ con mình được yên, tất đưa ra tòa, bấy giờ con biết làm thế nào ?

— Chi-lan con ơi ! Thầy đã quá giờ bỏ cho nên nông nỗi này, bấy giờ hối hết cập, vậy con cứ an thần mà đi làm việc chớ có trốn, con mẫu ly con ơ

— Mẹ ! thưa thầy mẹ, thế nay con đã khóc lóc vì đó rồi thì thầy làm thế nào, con cứu thì thầy biết vay mượn vào đâu nữa, nhà lương mai con lĩnh được hơn ba chục, trả nợ chưa đủ, chẳng bằng thầy bỏ mình về ở mình quê để con ở ngoài này thu xếp.

— Khó ở song, con ơ, nếu người ta có vẫn tự ra tòa cũng chẳng can chi, thầy lấy tạm khất một lần nữa, nhược bằng không nghe thì thầy cứ giữ mệt người ta giam thêm, thế nào đời này thế là thường, về lại thì tự công không phải khổ sở tâm, tiếng về quê cũng sẽ hết tiếng nói, mà lại sinh lời tử tế đến là hơn nước.

Hà bỗ con nghĩ vậy, tới ôm mà nỉ khóc, chứ không biết lo toan gì cả, cứ đành nỗi mất đưa chân, tử xem ơn tơ xoay vần ra sao.

Ngày hôm sau chú Hắc-quỷ không thấy đem tiền đến trả, đem ngay tên ra tòa.

Chiều hôm ấy Chi Lan đi làm về thì quí sứ mỗ tha bắt bỏ chàng ra tòa, khi về chàng thấy nhà cửa vắng tanh, chạy sang láng xóm tới thì mới biết. Khốn nạn thay, chàng còn tả tơi ít bị giao thiệp, nào ai quen biết mà vay mượn đỡ chạy nợ cho cha, mà nếu để bỏ như vậy sao cho an lòng. Đang lúc tâm thần bối rối, lại có tin báo cha chàng đã tự tận tương ngộ-tất rồi. Ôi cái tin đó đối với làm cho chàng choáng-váng cả người như sét đánh bên tai, mà ngất lên ra ngồi đó bất tỉnh cả giờ, hàng xóm đỡ lại đầy nhà, thắng thuốc-mãi chàng mới tỉnh, rồi bỏ cửa công nghiệp cha ra tăng cho bỏ chàng

Từ đó trở đi chàng sinh ngơ ngẩn, nỗi thương phụ bỏ, nỗi tủi phận mình, ngày hai buổi đi tìm về, một mình ngồi khóc. Thấm thoát mấy tháng thoi đưa, ba năm ăn chỉ, thôi chàng đã ngoài hai mươi lươ g không lấy gì là lớn truyện ; Chàng thành một cái gốc ở phố nọ trong hoàng rực rỡ, coi tự như tôi nhà phong phú. Khi chàng nhớn lên, nét mặt lại khôi ngô lỉnh mặt, nói năng đứng mực như mỹ, khiến ai cũng ưa, ai cũng mến chẳng cứ già trẻ, cái cách ăn ở của chàng ai cũng vừa lòng.

Nghĩ hay cho tạo hóa xếp đặt nước đời xoay chuyển khí lắm như rằng chiều nước ; khi xuống như giận khi lên như hay lấy. Cảnh nhà chàng có một ả xuân xanh tuổi chừng ba tám, mặt phượng mày ngài, môi son má phấn, mái tóc xanh như mây, miệng cười vì trăm hoa nở, hình dung yểu điệu, tỏ con nhà kỉ cán. Thường ả thấy chàng, đêm ngày bằng yêu vụng dấu thầm, một hai phen ả toan đánh liều ngỏ mối cùng chàng, rồng cho e lòng quân-tử chẳng xét tới tình, thì chẳng hóa ra bẽn lẽn mặt, cho nên ả cứ một mình tương mà chẳng nhỏ nỗi. Mẹ bỏm Chi-lan đi làm mà, thật thấy bóng ả tắt phòng trong mình, hai con mắt hau tình vẫn ý, song chẳng cũng không lấy ả làm tin mối, mà ả lại hay cũng cứ tưởng thì chẳng cũng e dành xếp trong góc dạ.

Thành ra : *Tấm đầu ý hợp đôi bên,*
Tơ lòng chưa tỏ nên duyên hãng hờ.

Một buổi chiều trời quang mây tạnh, gió mát trăng thanh trong chừa N. S. dập dìu nhi-nhân thì tử vào ra, ả mụ đi lễ, chàng Chi-lan cũng vào ngoại cảnh Tử-bi

Trục ta ngẫu hứng gặp nhau.
Thăm thăm trông trộm nhỏ bấy lâu mơ màng.

Chàng Chi-lan toan sang ả, ngỏ mấy lời, nhưng còn e lệ chưa nên mạng vàng, thì chàng lại quay gót lo thân.

Nàng : *Bấy lâu một được một ngày*
Gặng cầm gan chất niềm tây gọi là;

Chàng phải đánh liều đến trước mặt ả hai bên thì lễ rồi sàng nhau tỉ tự một hồi lâu. Loan mà lòng phượng, phượng chiều lòng loan, nỗi nỗi nói nhau nhà ngoa phan sẻ áo, đang lúc ai uyên ấm thì chuông nhà thờ đã đánh 9 giờ. Ả phải vào tạ lại cha.

Từ đó hai bên đêm ngày mơ tưởng người ngẫu ngơ, ra kẻ ốm thơ thẩn lòng, hằng mong đợi một ngày hợp duyên. Sau giới cũng chiều lòng.

Thực là : *Anh hùng sánh gái [thuyền quyên.*
Phi nguyền sánh phượng đẹp duyên [cười lồng.

Cảnh gia đình của chàng thêm người nội trợ một ngày một phong phú. Qua năm sau hai vợ chồng đều vất vả khá. Chàng Chi-lan thời kế dọn đi làm nữa, ở nhà mở một cửa hàng tạp hóa, buôn may bán đắt khách mua hàng kể ra người vì tới lấp. Trong nửa năm, giới, cái cửa hàng của chàng thành một hiệu to lừng lẫy trong phố. Hai vợ chồng tưởng qua nhà nói là bắc, ngờ đâu số khó làm nhà nên giàu, bị lửa một mẻ hàng hóa phải bán rẻ trăm. Tấm lại cái đồn vốn trăm ngàn của hai vợ chồng lại hầy giờ đem chục định ra tập lại, những cái mơn tiên kia ở rơi thành tị làm chi cho được. Rủi cái đòn gánh tiên vai thì không đã ăn mà sức nàng yếu ớt, chàng thì chẳng quen nghề gánh vác, lên đem nhau định lên mạn ngược làm ăng buôn bán.

Cùng nhau quang gánh lên đường.
Kiếm nơi buôn bán nẫu nương qua [ngày.

Nương nào : *Trời cao hay hỡi có hay.*
Đề sinh mà lại ra tay hủy tàn.

Đi được nửa đường, giới sắp tối hai vợ chồng bèn vào trọ ở một cái hàng cơm kia ở giữa quãng đường vắng. Đang lúc thìn-thìn giữa quê, bỗng ngàn một tiếng quát rất to, chàng Chi-lan mở chưng mắt dậy thấy 4, 5 người lỗ mãng, bẻ rả ra-gàng, đứa vác gậy sắn vác trong hàng, đứa cắt rực giới, ra cướp thu với đồ đạc của nhà hàng, lại thấy hai vợ chồng là khách trọ, chúng chạy ngay lại gươm giáo dậm đạ. Bao nhiêu tiền nong chàng phải đưa cả cho bọn hung đồ. Nào thế mà thôi đâu, bọn chúng thấy ả, già phần tóc mây, lòng dâm dục nổi lên, lại hắt đem đi. Chàng Chi-lan sức yếu ớt địch sao được nổi bọn chúng, mắt cứ đành dương trông chúng lôi kéo ả đi, ả và chàng đã biết lời kêu van nhưng chúng không tha. Bọn cướp đi rồi, chàng cố một mình rột rẽ lần khó bên đường, khiến cho Chú-quy phải động lòng thương mà khuyên giải, nhưng lòng vẫn yêu dương, cứ khổ nhọc bắt mãi tỉ cho hết, đến hôm sau chàng bắt được tăm tích không biết tin tức chi cả. Có lẽ ả bị chúng đưa vào rừng. Từ bấy chàng Chi-lan thành bơ vơ, người quen kẻ thuộc là mất dạng xa trông tới không còn, mưa ở trở lại, nhưng nghĩ đạo nghĩa vợ chồng, đã ở phải lấy vợ loài dây vò sao cho yên đó nên cố ở lại đây hết sức tìm ả ở nơi nào, để mượn người cứu cho ả.

Khốn nạn thay đồng đã trong hai ngày giời trời đèo lên nổi, chân thì mỏi bụng thì đói, sau chẳng phải đi tìm gái để kiếm ăn, cứ cứng tỉ mò đi con giao đón gánh vào rừng, thật một gánh củi để dấu một nỗi

rồi đi tìm xem tăm tích bọn hung đồ dẫn ả vào đâu, độ 3, 4, giờ lại gánh củi về bán lấy tiền để trả hàng cơm. Đã hơn hai tháng nay mà chưa gặp ả được chi cả, nhưng chàng vẫn kiên tâm, quyết bết lòng làm trọn nghĩa ba-kung, cho nên chàng phải nương nấu ở đây này.

Minh-nha Thâm ngọc-Bích.

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : **1$00**

BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi



DẦU MANG BỊNH NẶNG CŨNG CÓ PHƯƠNG CẦU CỨU

Những bịnh ngoài da, như là : lát khô, lát ướt, lát voi, lát động tiền, ghẻ hôm, ghẻ phỏng, ung độc, nó xi ra, chảy nước vàng, chảy mủ, chảy máu. Những người vô phước mà làm nhằm những mấy bịnh đó, rất ngã lòng.

Dầu vậy hỡi người mang mấy bịnh khốn nạn ấy chớ ngã lòng, vì còn phương cứu chữa được.

Thuốc *DÉPURATIF RICHELET*, nổi tiếng khắp cả cõi Đông-Dương này là một bịnh nhân nhiều là thế cách mấy lệ dị thường, làm cho mấy nhà danh y trong mấy đại-học-đường đều nức nở khen tặng sự hay là làng của thuốc *DÉPURATIF RICHELET*, nó làm cho những kẻ mang bịnh khốn nạn ấy dặng an lành, như gặp thuốc tiên ; vì vậy nhiều người bịnh dặng lành rồi cũng như gặp được sự khoái lạc trên đời, sự vui vẻ trong thế.

Hễ máu huyết trong sạch, chuyển vận động đều, thông lưu dặng chảy đều trong ngũ tạng, thì nó làm cho thân thể con người được an nhàn.

Mấy nhà thuốc đều có bán, chỗ nào tại nhà thuốc chánh của ông L. Sollerine ở ngang nhà hát tây, Saigon.

Nếu rủi mà hết thì gởi ngay cước bằng cái Laboratoire de L. RICHELET de Soisy, 6, Rue de Bellevue, BAYONNE (Basses Pyrénées).



QUÀ TẾT

NGUYỄN-TIẾN-HÀM ET THUẬN-THÀNH
Bottier - Chemisier
7, Rue des Cuirasses Hanoi

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC :

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Chuẩn được một số tiền ấy, nếu mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lần mua vé thứ giá 20 quan cho tới đúng hôm 31 tháng mười tháng ba mươi quan. Hễ tới kỳ rút thưởng ngày cái vé, những kẻ may mắn trúng số độc-đắc sẽ được lãnh ngay số tiền đã ghi trên vé, mà không phải chờ đợi lâu. Còn những người chưa may mắn trúng số độc-đắc thì cũng được lãnh một số vé rất có giá-trị bằng số tiền đã trả trước để mua vé. Những số vé ấy sẽ trúng số tới Tours là ngày 1er Janvier, 1er Février, 1er Mars, 1er Avril, 1er Mai, 1er Juin, 1er Juillet, 1er Août, 1er Octobre, 1er Novembre.

Mỗi lần rút số có :

1 lô. . . . . MỘT TRIỆU
1 lô. . . . . 500.000 quan
2 lô. . . . . 200.000 quan
3 lô. . . . . 100.000 quan
6 lô. . . . . 50.000 quan

Tiền rút số tăm kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

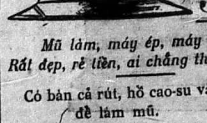
Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn dự các cuộc rút số kỳ, nên gởi 20 quan cho sớm chừng nhứt :

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6576

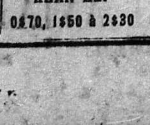
CASQUES en LIÈGE

3$, 2$50 ET 1$80



Mũ làm, máy ép, máy viền,
Rất đẹp, rẻ tiền, ai chẳng thích mua !!

Có bán cả rút, hỗ cao-su và liège để làm mũ.



NGUYÊN-NGỌC-LINH
104, Rue du Chanvre, Hanoi
Fabrique à Khâm-thiên
près Gare Hanoi

KHĂN XẾP
0$70, 1$50 à 2$30

3037

Phòng giấy luật sư Larre & Couesla số 42 đường Henri-Rivière, Haiphong

BÁN ĐẤU GIÁ

Đến ngày 13 Avril 1926, tới 9 giờ sáng tại phòng hội đồng Tòa án Hanoi, sẽ bán đấu giá nhà và đất kể ra sau này:

1° Một cái nhà còn đang xây ở đường số 132 (voie n.° 132). Hanoi, làm trên khu đất rộng 1.300 thước vuông.

Đặt giá là: **3.080$**

2° Một cái nhà còn đang xây, ở đường Van Vollenhoven Hanoi, làm trên khu đất rộng 1.300 thước vuông.

Đặt giá là: **3.200$**

Ai muốn cần hỏi điều gì, xin lại hỏi quan luật-sư Larre & Corelant. 5.604

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Urojormine

3001 Giá 1$80 một hộp

Mấy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có mủ mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rất kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE

selon formule du Docteur CASAUX

Hiệu bào chế CHASSAGNE

Lafon và Lacaze

có bằng bảo-chế để nhất hạng tại Đại-học-đường Paris, kê-nghiệp

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

1$50 một lọ sáu cachets



Cô hát Marthe Regnier, nhà hát Renaissance có nói: « Xà-bông Cadum của ông bán thiệt tốt thượng hạng, tôi càng ngày càng ưa dùng hơn các thứ xà-bông khác ». Thiệt quả xà-bông Cadum để rửa cho tốt da mặt và cho da thịt mạnh giỏi tươi mát đặng hoài, không có xà-bông khác nào sánh bằng được vậy.

HỠI CÁC NHÀ MẮC BỆNH XUYỄN, BỆNH HEN!

Đừng thấy mắc bệnh mà đã nản lòng, nên dùng thuốc ABYSSINIE EXIBARD HEMEDE D'ABYSSINIE en POUDRE) bằng bột, bằng tí nước lã hút, tui thấy đỡ chịu ngay, và khỏi tức thì đỡ hết trong một cái đêm, hoặc trên một mảnh kim-khí mà đốt, rồi thở cái khói thuốc, thì tận tức đỡ ngay. Cứ thử mà xem, sẽ thấy kết-quả lạ thường. Hút thuốc nước Abyssinie Exibard (CIGARETTES D'ABYSSINIE EXIBARD công hiệu-nghiệm lắm.

Trên cái bằng quấn chung quanh hộp thuốc có in dấu-hiệu sau này mới là thực hiệu:



Có bán tại: H. FERRÉ & C°, 28, Rue Richelieu, Paris.

Gởi bán tại | BLANC, Hanoi
MONTÈS, Hanoi

DELEULE & DETOUILLON

76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí-khách nên mua những xe đạp thượng hạng mà giá tại rẻ không đâu bằng.

XE-ĐẠP TERROT:

Thượng hảo hạng	62$00
Hạng đi đường xa B.	52.00
Hạng đi đường xa A.	50.00

XE-ĐẠP ALCYON:

Thượng hảo hạng	52.00
Hạng đi chơi	52.00
Hạng đi đường xa	45.00

XE-ĐẠP « DRAGON D'OR »: 40.00

3006

Dépuratif Ribal

Thuốc lấy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: **1$30**

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: **0$80**

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

HỘI-ĐỒNG BẢN TRỊ-SỰ NĂM 1915

Khi đọc xong ông Lê-văn-Rị trình với hội-đồng, ông mới tiếp được lệnh thuyên đi nơi khác, ông cám ơn hội đã hết lòng tín nhiệm trong khi ông giữ chức hội-trưởng; ông tỏ lời tiếc, không được lưu lại để giáp việc hội, rồi ông xin từ chức và xin hội-đồng bầu lại ban trị-sự.

Hội-đồng cám ơn ông Lê-văn-Rị đã tận tâm giúp hội, khiến cho công việc hội trong năm vừa qua được tốt-mẫu cả. Hội-đồng bầu lại ban trị sự mới như sau này:

Hội-trưởng: M. Trần-xuân-Lộ;
Phó hội trưởng M. Hoàng-v-Tuân;
Thủ quỹ M. Cao-đắc-Hiệu;
Thư ký: M. Nguyễn-công-Kém;
Thủ-thư: M. Trần-nguyên-Huy;
Kiểm sát: MM. Trần-văn-Hợi, Đỗ-duy-Nhữ;
Cố-vấn: MM. Ng-v-Năng, Đoàn-hà-Chi, Ng-đăng-Thịnh, Trần-quang-Hiển.

HẢI DƯƠNG

Việc đình công ở nhà máy rượu. — Sáng hôm chủ nhật 21 Mars vừa rồi nhà máy rượu có xảy ra một việc đình công. Nguyên từ trước đến giờ những người làm ở nhà cơm, nhà nước thông, cấy đồng vẫn chăm chỉ, mà phần nhiều người làm đến bảy tám năm rồi. Nghe đâu mới đây chỉ vì họ bị đánh đập, nên họ bảo nhau bỏ về không làm mất hai ngày. Ông chủ đã hết lòng dỗ họ mãi, rồi họ lại vào làm như thường; song trước khi vào thì họ có yêu cầu với ông chủ hai điều 1. Xin ra lệnh cho những người coi đừng đánh đập như trước nữa. 2. Đừng phạt nặng, vì lương họ không được là bao.

Ông chủ đã ưng thuận hai điều đó và có hứa rằng sẽ hết lòng trông nom.

T. lai cảo

HẢI NINH

Thi bằng Sơ-học yếu lược. — Tại tỉnh Hải-ninh năm nay quan Thổ-biên đặt hai trường thi bằng Sơ-học yếu-lược là:

1. Monsay thi ngày 4 Mai 1926, 2 giờ chiều tại trường Pháp-Việt Monsay cho học trò châu Monsay và châu Hà-cối;

2 Tiên-yên thi ngày 7 Mai 1926, 7 giờ rưỡi sáng, tại trường Pháp-Việt Tiên-yên, cho học-trò châu Tiên-yên và châu Bình-liêu.

Những đơn xin thi và những sổ liên học-tập có thị, tòa sứ Monsay nhận đến hết ngày 14 Avril 1926 thôi.

Theo nghị định ngày 24 Février 1925 khoản 4 và 5, đơn xin thi phải làm bằng giấy tin-chỉ 0$12. Trong đơn phải khai tên họ, ngày sinh và chỗ sinh quán, tên họ, nghề nghiệp và chỗ ở cha mẹ thí sinh; học tại trường công hay trường tư nào; xin thi Pháp ngữ hay không.

Đơn ấy thí-sinh phải viết lấy, tay ý muốn làm bằng chữ Pháp hay chữ quốc ngữ đều được cả. Đơn xin thi phải đính theo một bản giấy khai sinh của thí sinh.

Bản khai-sinh ấy không được chữa không được tẩy. Người nào gửi giấy khai sinh mà chữa hay tẩy thì không được thi. Những thí sinh ở trường công hay trường tư phải đưa đơn cho các công đốc trường mình học; những thí sinh không học trường nào, thì đưa đơn cho trưởng phố phố mình, hay lý-trưởng làng mình ở.

Các ông đốc-học trường công hay trường tư, cùng những trưởng phố, hay lý-trưởng thu đơn, rồi làm một quyển sổ thí sinh theo văn A Biên học trò kê đã họ, tên, ngày sinh và nơi sinh học trò, cùng là học trò có thi Pháp ngữ hay không.

Những đơn xin thi nộp quá hạn thì không nhận.

VIỆC KINH-ĐÔ

Sự tuần phòng trong làng. — Làng Âu-nong là một nơi rất nhiều kẻ trộm, ăn trộm có cả bọn, xưa nay làm khuấy nhiễu trong làng không ai ăn yên ở gần được.

Nay làng ấy xin bằng quan về bày ra lệ tuần phòng rất là phiền nhặt, tất cả các hạng dân đều phải cắt phiên đi tuần. Mỗi một đêm phải có hai đạo tuần thay đổi và phân phát ra các nơi mà đi tuần, lại đặt một ông hương quản coi quân. Những đêm nào là dân lành mà đã có ăn hay là những đứa tinh nghi, thì đến đêm phải bắt ra xích hậu mà ngủ, hễ bắt kỳ cảnh nào mà thiếu mất ở xích hậu, ấy là kẻ như đi ăn trộm, thì lập tức giải lên quan trị tội. Còn những người nào đi đâm ở trong làng mà khi có đêm đuốc thì phải bắt giam vào xích hậu. Cho nên trong khoảng tết này sự trộm cắp đỡ được rất nhiều, nhưng tiếc thay sự tuần phòng ấy lại cho thì hành có một xóm ở trong làng ấy mà thôi.

Thảo gì cái sự tuần phòng nghiêm nhặt ấy, được thi hành ra những các làng khác nữa thì may quá.

Cọp chết. — Tuần nguồn Cao-đội gần kho rượu cọp có một con cọp độ vừa bự người đánh không nổi hết, vì cọp ấy mà xuống năm chết dưới rượng xem trong mình cũng chẳng thấy thương tích gì.

Con cọp thú ấy đối với người là có tội bắt ưng dung.

Nay thấy nó chết thì mình nên vui lòng là phải rồi, mà cũng có mấy anh ngu si, ra cũng vái tứ tế. Xem con cọp như thần vậy.

Linh phòng thành đánh lộn với linh cảnh sát. — Hồi 9 giờ trưa hôm 20 mars, một bọn cờ gian bạc lận đang xúm nhau mở sòng đen đỏ tại trên cầu vồng trước cửa Đông-ba. Nơi cầu vồng ấy chính là một nơi xe ngựa lại qua lông đảo mà chúng ngồi [illegible] người lính phòng thành cảnh cửa ấy đẹp đi nơi khác, chúng nó đã không đi lại còn sát-si, rồi tiếp đó lại có một người lính cảnh-sát đến thị coi chừng cự chú linh phòng thành, bắt lẽ rằng lại nơi cầu vồng ấy thuộc về địa phận ngoài thành, thì các chú phòng thành không có phép ngăn cấm chúng nó. Hai bên cãi cọ nhau một hồi, rồi trở hung làm sự đến đá nhau, trước còn hai chú lính, mãi sau lần đến bọn cờ bạc cũng phụ lực với chú lính cảnh-sát mà đánh lính phòng thành, chú nhảy quá bất địch chúng phải chịu thua, toan tháo lui sang bọn kia không tha, thành thử bọn lính phòng thành cảnh ở cửa ấy thấy bạn mình bị hiếp, phải chạy đến cầu cứu cùng với các quan đội, lập tức đến nơi phân xử. Tuồng là sự phân xử ấy đã có bề trên đến nơi thì được yên thôn, ngờ đâu các quan đội vừa đến nơi cũng vị chúng đánh cho rẹp mạng, hai bên đánh nhau rất kịch liệt, một hồi lâu có lính quan đến mới dẹp yên. Chú lính phòng thành bị trọng thương lập tức chở đến nhà thương cứu chữa; còn bọn cờ bạc kia thì đều phải tống giam, chú lính cảnh sát cũng bị thương xoàng mà thôi, cũng phải tống giam.

Tin sau cùng.

Bàn luật tài-chính tại thứ-dân nghị-viện

Thứ dân nghị viện lại bàn về bản luật tài chánh. M. Raoul Péret có đệ trình các bản dự-án tài-chánh. Các số thu-nhập có phân làm ba hạng: 1. Những khoản đã được nghị viện quyết-nghị. 2. Những khoản bất kỳ sẽ thu nhận. 3. Bắt một khoản thuế công-dân, và tạm tăng khoản thuế về sổ buôn bán lên 2/.

Vua Bảo-đại ở Pháp

Vua Bảo-đại đã tới Paris sáng ngày 23. Có quan hàm Toàn-quyền Charles, và quan phụ-chính Lê-thân-Lâm cùng tới nơi với ngài. Có các đại-biểu của MM. Briand, Painlevé, và Léon Perrier ra ga đón. Vua Bảo-đại có nói trở lại Paris lấy làm đẹp lòng lắm.

Chiến-sự ở Trung-kỳ

Quân của Lý-sinh-Lâm đã vào Thiên-lâu. Quan đốc-quân Thiên-lâu và đốc-quân Bảo-lạc trốn chạy.

(*Indopacifi*)

Cần người làm việc

Hãng tàu Năm Sao cần người thiện-nghệ việc Vô tuyến-điện, để làm ở các tàu biển chạy bến Đông-pháp. Ai muốn làm thì tới bẩm ở Haiphong mà hỏi. 5.603

Hiệu kim-hoàn

HOÀNG-QUANG-THIỆN

Bijoutier

CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF

Hanoi, 91, Rue des Changeurs, Hanoi

Nhà làm đồ vàng bạc ở giữa phố hàng Bạc, chủ-hiệu có bằng tốt-nghiệp về nghề chạm chữ tại trường Công-nghệ Hanoi. Kén toàn những thợ rất khéo, làm cẩn thận, vàng đánh tuổi. Các ngài chiếu-cố lại sẽ [illegible] in chắc được vừa ý không [illegible] điều gì. 3002

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, sưng dạ dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$40

Có bán tại: Nhà Bà-chuông, Hanoi

3001

TAM-TÍNH-Y-QUÁN

Phố hàng Ghé-gỗ, số 16, Nam-Định

Hiệu Tam tỉnh có thầy thuốc xem mạch, biết được sự bần nhiều, trị bệnh biết hoàn cấp bần cùng, hoàn tiền cao đan chữ huyền cực tinh tế, chữa các bệnh mới lẫn đã mấy đời trọng, số công phúc còn chữa cũng được hết sinh khỏi tử, người giàu có lấy phải giá, người nghèo cũng quá không tiền xin thuốc cũng cho, chữa các bệnh như sau này: đàn ông mộng tinh, gi tinh, hoạt tinh, lãnh tinh dương suy không đẻ, đàn bà kinh nguyệt không điều, huyết bế, huyết đơn, huyết hôi, huyết tích, khí hư sinh bạch đới, bần sản hoặc kinh thấy ghi liền miên sinh ra trăm chứng không đẻ ba con đã không nuôi, các chứng đau bụng đau tức kinh niên, ho lao, hen, đàm suyễn, thổ huyết, khạc huyết, mục huyết, ho huyết, tỳ huyết, bằng huyết, phong thấp sổ chương bế mạn tỉ bại, phù thũng, gió mỗi bộ hay là chạy 1 đồng.

Đơn mắt có bằng cớm hay ai bằng mi bần hiệu chỉ chữa nửa giờ thì khỏi mà mất không có tốn, mỗi mắt 1 đồng. Trẻ con sam kinh đàm suyễn tỉ tỳ mỗi chai 1 hào.

Lâu và giang mai bần-hiệu chữa khỏi về gốc nọc không tốn tiền lại sinh dục như thường mỗi chai 1 đồng, thuốc 5 hào. Cao ho lang thực tối mỗi lọ 5 hào. Thuốc bổ cảm nhang song bổ hoàn giá trẻ trai gái đều dùng được cả mỗi hộp 1 đồng.

Y hoặc cai á phiện ngài nào ăn năng đã lâu nặng khiết không vết và đi tiêu được, hạng nhất 2 đồng 1 chai, hạng 1 đồng, chai con 5 hào, qui khách ở xa viết thư về kể bệnh bần hiệu gửi thuốc tới ngay gửi cách linh hóa giao ngân, ngài gửi mandat thuốc, xin đề như sau này: M. TRẦN-BÁC-SỸ dit TAM TÍNH-Y-QUÁN à Nam-Định. 3002

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG



Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những lời tán trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn, thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng tờ phán phê rằng:

Chiếu nay đại dương phòng cấu MONTÈS qui đáng, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lục phê hội gởi cho qui dương phòng chế-tạo để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.



Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỹ các cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư tờ báo này.

3001

Nhân dịp Hội Mẫu

NGÀY 4 CHUYẾN

Ô-T-Ô

Phú-thọ — Tuyên-quang

Phú-thọ.... { Chạy 10h.20 sáng, đến 13h.20 đến TUYÊN-QUANG.
Chạy 13h.05 trưa, đến 15h.45 đến TUYÊN-QUANG.

Tuyên quang { Chạy 8h.00 sáng, đến 11h.00 đến PHÚ-THỌ. Các quí-khách còn nhiều thì-giờ đi ngoạn-cảnh tỉnh Phú-thọ và xem xét việc buôn sơn giồng sơn, vì mãi đến 13h58 tàu Lao-kay mới tới Phú-thọ, đến 17h20 tới Hanoi.
Chạy 13h.30 trưa, đến 16h.05 đến PHÚ-THỌ. Còn thêm thì-giờ lấy về đợi tàu Yên-bay 16h12 tới Phú-thọ, đến 20h00 tới Hanoi.

GIÁ NHƯ THƯỜNG

Hai xe mới, chỗ ngồi rộng-rãi, người lái xe dũng tuổi cẩn-thận, xin các quí-khách chiếu-cố.

Nay kính cáo,
LÊ-THANH-GIAI

6002



Agents généraux en Indochine: [illegible]

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

GIAN HÀNG BÁN CÁC THỰC-PHẨM

Một vài thứ hàng giá đặc-biệt

EAU de VIE de MARC	*Mỗi chai:*	1 fr. 00
Quinquina BONAL Gentiane	*Mỗi lít:*	9 fr. 50
Vermouth BECCARO	»	11 fr. 50
Kina LILLET	»	18 fr. 00
Mousseux Emile GOULET	*Mỗi chai:*	12 fr. 00
Petits pois JOUBÈS, qualité supérieure fins.	*Mỗi hộp:*	1 fr. 30
» *extra-fins.*	»	5 fr. 00
Sữa GLAXO, dùng cho trẻ con ăn rất tốt. (*Mỗi hộp nặng 250 gr.*)	»	11 fr. 50
Compote AMIEUX, các thứ quả. (*Mỗi hộp cân trừ bì nặng 450 gr.*)	»	4 fr. 00
Confitures AMIEUX, các thứ quả. (*Mỗi hộp cân trừ bì nặng 450 gr.*)	»	7 fr. 00

3005

SỮA BÒ HIỆU BERNA



là thứ đồ ăn nhứt bổ cho người lớn và trẻ-con.

Sữa nguyên-chất làm tại xứ Thụy-sĩ

Bán tại: L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha trang, Đông-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom Penh.

3007

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam,

Kiến hiệu lạ thường **Không sót**
Để lâu không hỏng **Rẻ tiền**

Giá một lọ có cả ống nhỏ rọt. . . . . **0$20**

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

3002

NHỮNG VẾT XẤU Ở NGOÀI DA



cũng là diện mạo già đi, là bởi các chất dựng nên da khô đi.

THỨ CRÈME SIMON



CRÈME SIMON

PARIS

giữ cho da mềm mại, giữ cho người trẻ và đẹp luôn. Trừ được hắn nắng, bệnh cảm thử, và các dấu sâu bọ đốt, vân vân.

3045 b

Phấn và xà-phòng Simon

Các ngài chớ nên quên rằng mùa đông năm ngoái thuốc ho

Sirop Nofal

đã chữa khỏi biết bao nhiêu người về các bệnh như là:

Cảm, đau cuống phổi, ho gió, ho rất cỡ, vân vân...

Thứ thuốc này hay, nên bán mạnh lắm.

Chai lớn giá: 0$90

Bán tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI 3062

Nếu ai mắc phải bệnh tinh e lậu và giang-mai dù lâu hay mới dù nặng hay nhẹ mà muốn được mau khỏi, khỏng tốn tiền lại không tại về đường sinh dục nên tập tức dùng thuốc của hiệu Ư-NGỌC-LIÊN, n. 46, Rue Principale à Bạch câu, sẽ hiểu ấy là một nhà chuyên trị bịnh thuốc bệnh tinh đã có tiếng không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen và mình tạ ở các nơi gửi lại.

Ở Hà-nội có gửi hiệu Kim đức giá số 83, phố hàng Bồ và ở Huế hiệu Phương nguyên phố Paul-Bert làm đại-lý bán lẻ. 3022

Hỡi các người mắc bệnh trĩ, nếu các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua lấy thuốc hiệu POMMADE ROYER, dùng độ ngày lộ tiền mà chắc khỏi hẳn.

Ở Hanoi: nhà thuốc LAFON & THIÉRY

TRIPARSOL

Thuốc này các thầy-thuốc đều dùng. Ở các nhà-thương Đông-dương đã thí-nghiệm. Là một thứ thuốc tốt, rất công-hiệu, để thay thuốc tiêm (914).

Để trị bệnh-lị.
Bệnh giang-mai.
Bệnh sốt-rét ngã-nước.
Ống lớn 30 viên. Ống nhỏ 15 viên.

Ở các nhà Bào-chế có sách dặn bảo mọi việc về cách dùng. 3051

RHOMNOL

Của các nhà Laboratoire Leprince, là một thứ thuốc bổ rất mạnh, cho những người vì lao-động quá mà sanh-nhược, và những người nhọc-mệt trí-não, mà thần-kinh, rất linh nghiệm.

Thuốc viên: Mỗi ngày 4 hay 6 viên.

Tại tất cả các nhà Bào-chế và Bắc-hộ đều có bán. 3052

Nhà bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

3040

祥和裕 YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

65, Rue des Cantonnais, 65

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ nón nhiều, hàng tơn nhiều lắm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán rẻ hàng in Bắc-kỳ như thơ, xuyến, lĩnh, lục, hồng, quế, sản vân vân và hàng Saigon như lĩnh, thơ, vân vân.

Nay mới có đủ các mối, lãng thâm, mapa đen và nỉ mán rộng khổ. Những hàng này bán buôn từng tấm, chớ không bán lẻ và không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư tới, bản hiệu sẽ gửi contre remboursement.

Cẩn-bạch

3015 YU-WO-TSEONG

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

GIẤY HỎI SỐ 69

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm vô dân bà ở cữ . . . . . Một lítre: 2$ 10*
Trước khi ăn cơm nên uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai: 1 , 25*

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai: 1 , 25*
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh yhíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm . . . . . Một chai: 1 , 25*

BOUTTES NOTAL. — *Injection du Sang.* — *Thuốc lam cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai: 0 , 80*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu 3062

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã liều tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh đầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, Rue Paul Bert, Hanoi

3002

LỢI-THÁI

SẢN BỘ VÀNG BẠC

108-110, Phố hàng Bạc, Hanoi

Qui-khách muốn sắm đồ nam-trang và nữ-trang, xin mời lại hiệu LỢI-THÁI, 108-110 đầu phố hàng Bạc, bản-hiệu chuyên nghề đã lâu năm, buôn bán thực thà nên được nhiều qui-khách gần xa chiếu-cố.

Thương thường vẫn gửi hàng đi bán khắp các tỉnh trong ba kỳ và xứ Laos. 3017

BOROSODINE LUMIÈRE



là thuốc chị bệnh não chất thần kinh rất linh nghiệm.

Ai mắc bệnh, vàng ốc, rối chí khôn, không ngủ được, trong mình bức bối khó chịu, dùng thuốc này khỏi ngay, ngủ ngon, trong mình dễ chịu, khoan khoái.

Ở các hiệu bào-chế Đông-pháp có bán cả. 3039

PHẨM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy qui-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin chực tiếp quả bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haïphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khách, Haïphong
số 78, phố hàng Trống, Nam-định

Kính-cáo

3025



BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

東法滙理銀行

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chỉ-dụ sau này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi: 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 1923, 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH: Francs **72.000.000**
TƯ BẢN NỘP RỒI: » **65.400.000**
CỘNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294: » **81.089.020**

Chánh quản tại: Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự: M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự: M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.

Tổng chấp nhiệm: M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

Các chi quản:

TẠI ĐÔNG-PHÁP: Nam-kỳ: SAIGON.
Trung-kỳ: TOURANE
Bắc-kỳ: HAIPHONG, HANOI.
Cao-mên: PNOM-PENH, BATTAMBANG.
Quảng-châu-loan: FORT-BAYARD.
TẠI VÂN-NAM: MONG-TỰ, VÂN-NAM-PHỦ.
TẠI TIÊM-LA: BANGKOK.
TẠI ANH THUỘC-ĐỊA: SINGAPORE.
TẠI TRUNG-HOA: BẮC-KINH, THƯỢNG-HẢI, THIÊN-TÂN, QUẢNG-ĐÔNG, HƯƠNGCẢNG, HANKÉOU.
TẠI PHI-CHÂU: DJIBOUTI.
TẠI TÂN-THẾ-GIỚI: NOUMÉA.
TẠI TAHITI QUẦN-ĐẢO: PAPEETE.
ETABLISSEMENTS FRANÇAIS DE L'INDE: PONDICHÉRY. 3045

Hiện viết tắt để gửi điện-tín: INDOCHINE.



LAO NHỌC, MỆT TRÍ, BỨT RỨT CỰC LÒNG, NHỌC XÁC, BUỒN THẦM, ĂN NGỦ KHÔNG ĐẶNG.

NHỮNG NGƯỜI ĐAU MÁU MÒN MỎI YẾU MỆT HƯ NHƯỢC MẤT KHÍ SỨC LIỆT MỌI GÂN CỐT

Tại phong thổ lạ, mệt yếu bịnh cơn, khi lo làm quá độ, ăn chơi quá độ một mỏi sanh đau. Ngủ-nghê không ngon giấc. Trí thức mòn hao, mất chí phế bỏ công việc. Mình mất tin lấy mình. ấy là tại mình yếu nhiệc bịnh cơn.

L'ÉLIXIR ZIDAL

là thuốc uống thấm bổ sức lại, tuồn như có điển khí chạy vào mình chuyển động cả thân, đâu đó hóa lạc, trở mạnh giỏi, sức lực có lại như lúc xuân xanh.

— Có nhiều lời bịnh nhơn và lương-y chứng chắc vậy. —

Mỗi ve giá: 11 fr. 50

Có sách nhỏ chỉ biểu đủ đều, gởi thơ hỏi hàng.

Spécialités Neurologiques du Docteur Suiss, 11, Boulevard de Strasbourg, PARIS

THUỐC CÓ BÁN CÙNG CÁC NHÀ THUỐC

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN